

Masse unserer Truppen auf das Nordufer der unteren Seine zurückgenommen

Heftige Kämpfe mit Vorhuten des Feindes an der Marne — Im Rhonetal befehlsgemäss nach Norden abgesetzt — Starke anglo-amerikanische Angriffe in Italien erfolglos — Harte Kämpfe in Rumänien — Sowjetangriffe bei Baranow, Ostrow, Modohn und Dorpat zerschlagen

DNB Aus dem Führerhauptquartier, 29. August. Das Oberkommando der Wehrmacht gibt bekannt:

An der unteren Seine wurde die Masse unserer Truppen auf das Nordufer des Flusses zurückgenommen. Nachdrängender Feind blieb im Abwehrfeuer liegen. Vorstösse des Gegners aus seinen Brückenköpfen nordwestlich Paris heraus wurden zum Stehen gebracht. Unsere Stützpunkte in der Stadt sind nach tagelangem, schwerem Kampf der feindlichen Übermacht erlegen.

Ostlich Paris hat der Gegner nunmehr auf breiter Front nach Norden eingedrungen, um über die Linie Châlons an der Marne-Chateau Thierry in unsere Südfanke zu stossen. An der Marne sind heftige Kämpfe mit den feindlichen Vorhuten entbrannt.

Die Besatzung von Marseille leistet im Hafen auf engem Raum zusammengekrängt dem Feind weiterhin tapfer Widerstand.

Im Rhonetal setzten sich unsere Truppen befehlsgemäss nach Norden ab. Ein Verband schwerer Kampfflugzeuge führte in der vergangenen Nacht einen zusammengefassten Angriff gegen den feindlichen Stützpunkt Melun südöstlich Paris.

Im Seegebiet nördlich Le Havre versenkten Sicherungslahrzeuge nach hartem Gefecht mit einem von Zerstörern und Schnellbooten gesicherten Kreuzer ein feindliches Schnellboot. Ein eigenes Boot ging hierbei verloren, zwei andere wurden beschädigt.

Durch besondere Kampfmittel der Kriegsmarine wurde vor der südfranzösischen Küste erneut ein feindliches Artillerieschiff und ein Bewacher sowie eine kleinere Einheit nicht erkannten Typs versenkt.

Glavnina naših čet umaknjena na severni breg spodnje Seine

Ogorčeni boji s sovražnimi predstražami ob Marni — V dolini Rodana so se naše čete po povelju umaknile proti severu — Močni angloameriški napadi v Italiji so bili brez uspeha — Hudi boji v Romuniji — Sovjetski napadi pri Baranovu, Ostrovu, Modohnu in Dorpatu so bili razbiti

Führerjev glavni stan, 29. avgusta. DNB. Vrhovno poveljstvo oboroženih sil javlja:

Ob spodnji Seini smo umaknili glavnino naših čet na severni breg reke. Sovražnik, ki je pritiskal za nami, je obležal v obrambnem ognju. Zadržali smo nasprotnikove sunke iz njegovih mostišč severozahodno od Pariza. Naša oporišča v mestu so po večdnevni težki boju podlegla sovražni premoči.

Vzhodno od Pariza je zavlil sovražnik sedaj na široki fronti proti severu, da bi preko črte Châlons ob Marni-Chateau Thierry udaril v naš južni bok. Ob Marni so se razvili siloviti boji s sovražnimi prednjimi stražami.

Posadka Marseillea se tesno stisnena na ozkem prostoru v luki še nadalje junaško upira sovražniku.

V dolini Rodana so se naše čete na povelje umaknile proti severu.

Oddelek težkih bojnih letal je izvedel v pretekli noči osredotočen napad na sovražno oporišče Melun jugovzhodno od Pariza.

V vodstvu severno od Le Havra se potopila varovalna vozila po hudem boju z ruski in hitrimi čolni, ki so varovali križarko, nek sovražni hitri čoln. Pri tem smo izgubili en lasten čoln, dva pa sta bila poškodovana.

Izredna bojna sredstva vojne mornarice so potopila pred južnifrancosko obalo ponovno nek sovražni topniški hitri bojni čoln in neko stražno ladjo, kakor tudi neko manjšo ediniro neugotovljenega tipa.

London in njegovi zunanji okraji so še nadalje pod ognjem orožja »V 1c«.

V Italiji je nadaljeval sovraž-

nik ves dan z močnimi napadi na jadransko obalno območje, vendar pa je v izgub polnih bojih le malo napredoval.

V Romuniji so se borili naši oddelki na obeh straneh spodnjega Pruta proti sovražniku, ki napada z vseh strani. Jugovzhodno od spodnjega Sereta je padel Buzau po težkem boju v sovjetske roke. Pri tem je bilo uničenih 27 sovražnih oklepnikov. V južnem delu vzhodnih Karpatov so na madžarskem mejnem področju v teku ogorčeni boji nemških in madžarskih čet proti prodirajočim sovjetskimi bojnim skupinam.

Od Gozdnih Karpatov pa do Finskega zaliva je prišlo večerj do večjih vojnih dogodkov. Na Vislinem predmostju zahodno od Baranova, na področju zahodno od Ostrova, severozahodno od Modohna in na področju pri Dorpatu. Na teh odsekih so bili sovražni napadi razbiti, Sovjeti pa na več mestih v protinapadih vrženi nazaj. Le posamično so malenkostno napredovali.

Severnoameriški bombniki so napadli več krajev dunajskega velepodročja in Madžarske. Sunki sovražnih lovskih letalcev so bili usmerjeni proti zahodno-nemškemu področju.

V noči so odvrkla posamezna britanska letala bombe na mesta v renskem področju in na Westfalsko.

Zračne obrambne sile so sestrelile 15 sovražnih letal, med temi 13 štirimotornih bombnikov.

Stockholm. Namestnik britanskega ministrskega predsednika Attlee je sedaj v Italiji, kjer nadzoruje britanske in ameriške čete pri Caserli severno od Neaplja.

loj reke Marne, kjer so pa naleteli na odpor nemških zapornih oddelkov. Boji, v katerih so imeli Severnoamerikanci posebno na obeh straneh Nogenta in v gozdu pri Jouyju hude izgube, še trajajo.

Berlin. Na južnofrancoskem področju so vzdrževali Angloamerikanci 27. avgusta svoj pritisk proti zapadu, severu in vzhodu. Nemške čete, ki so se umikale v dolini reke Rodana, so dosegle svoje cilje, čeprav so morale večkrat preiti v boj proti tolovajem in hitrim sovražnim četam. Napredovanje Angloamerikancev je bilo malenkostno. Novi hudi boji so se razvili na francosko-italijanski meji. Poskus Angloamerikancev, da bi si zopet osvojili prehodno cesto prelaza Maddalena, se je izjalovil pri St. Paulu ob odporu nemških zapornih oddelkov.

Stockholm. Namestnik britanskega ministrskega predsednika Attlee je sedaj v Italiji, kjer nadzoruje britanske in ameriške čete pri Caserli severno od Neaplja.

Boji za Seino

Severnoameriški sunki iz Pariza so se izjalovili

Berlin, 28. avgusta. Na zapadnem bojišču se nadaljuje boj za črto Seine z nezmanjšano silovitostjo. Ugodno poletno vreme omogoča sovražniku, da uveljavlja svoje bombnike in oklepnike v polni meri. Kljub stalnemu bombardiranju in neprestanemu oklepnikemu navalu pa je odpor nemških čet žilav in zagrizen. Na predmostju zahodno od izliva reke Seine so prodrli oddelki 10. kanadske armade v nedeljo nemške zaporne črte ob reki Risle in pri Foret de la Longeju. Nemške čete so se umaknile nekaj kilometrov severneje med Cronevillejem ob Risl in La Bouvillejem ob Seini ter v krvi odbile na tej črti nadaljnje sovražne prebijalne poskuse. V loku reke Seine vzhodno od Elbeufa je skušal sovražnik prekorati reko proti severu. Čeprav je skušal izvesti prekorčenje s tem, da je ustvaril zaporni ogenj preko mesta prekorčenja, se je poskus izjalovil v takojšnjem protinapadu. Nekoliko južneje je napadla druga britanska armada prehode preko Seine pri Les Andelys in pri Vernonu. Proti sovražniku so na obeh mestih v teku protinapadi, ki jih podpira letalstvo.

V Parizu divjajo še naprej poulični boji. Tudi francoske skupine teroristov se bore medsebojno za oblast. Komunistični elementi so povzročili težka razdejavanja in pričeli z zatiranjem prebivalstva. Požari v mestu se razširjajo. Posadke nemških bojnih letal, ki so izvedle napade proti severnoameriškim četam v južnem delu mesta, so opazovale po prvih odmetih bomb celo vrsto večjih in manjših prostorninskih požarov na mestnem področju. Deloma so ti požari nastali, ker so Severnoamerikanci obiskali nemška oporišča na bulevardu St. Germain, v Luksemburškem parku, na Montparnassu, na trgu pred Bastijo in na trgu Republike s težkimi metalci granat in topovi. Nedeljski boji so težko prizadeli severne in severovzhodne mestne okraje. Napadi delov prve ameriške armade v smeri na Le Bourget so se izjalovili. Oddelki tretje ameriške armade, ki so jih bojna letala močno bombardirala na južnem mestnem robu, so izvedli brezuspešen napad na Ivry-sur-Seine. Jugovzhodno od Pariza se je sovražnik okrepil v svojih predmostjih pri Melunu in Fontainebleauju ter sunil od tod proti severu v smeri na Marno in proti vzhodu v smeri na Provins. Da bi odstranili odpor nemških čet so prekoratili Severnoamerikanci v varstvu težkega topniškega ognja na obeh straneh Nogent-sur-Seineja s pehoto reko, pa so, čeprav napadeni, le malo napredovali. Dalje vzhodnoje so sunile sovražne oklepniske sile preko Troyesa dalje proti vzhodu. Borba za Seino med njenim izlivom in Troyesom je s tem v polnem teku.

Iz Bretanije poročajo le o krajevnih bojih na odseku pri Brestu. Tukaj kaže sovražnik močnejšo aktivnost. Njegovi napadi na severnem predpolju Bresta so se izjalovili ob čuječnosti nemških čet. Na južnofrancoskem področju pa traja sovražnikov pritisk še nadalje proti dolini reke Rodana. Pri Valenceju in ob Iseri, kakor tudi dalje severneje, je prišlo do več ostrih bitk med nemškimi zaščitnicami in hitrimi sovražnimi oddelki. Proti italijansko-francoski meji so sunili nasprotni delni oddelki, ki pa so bili pri St. Paulu, nekako 100 km severno od Nice zaustavljeni. Sile, ki so sunile na obalnem področju, so imele izgube zaradi min in topniškega ognja. V Toulonu so se umaknili nemški hrabri borilci pred močnim sovražnim pritiskom na južni mestni rob ter nadaljevali tamkaj v gozdovih pri Six Foursu in na polotoku s svojim odporom. V Marseilleu je sovražnik vključil številni premoči le počasi napredoval. Odporna gnezda, ki jih varujejo minske zapore, so se nadalje uveljavila v ogorčenih bojih, pri katerih so imele posebno težke izgube zamorske čete.

Berlin, 29. avg. Ob spodnji Seini skuša sovražnik vedno znova pregaziti nemške zaščitnice in s težkimi oklepniki in bombniškimi napadi razbiti njih mostišče. V nedeljo je znova napadel z dvema nadaljnjima močnima klinoma z jugovzhoda. Nemci so se ob nastalih vdorih tako dolgo zagrizeno borili, dokler niso napravili med Risl in Seino zapornega klina, ob katerem so se zrušili nadaljnji kanadski sunki. Odpor nemških zaščitnic varuje odstop nemških oddelkov proti vzhodu. Mesto trdnih mostov, ki so bili uničeni z letalskimi napadi, so zgradili pionirji pontonske prehode preko reke. Po njih korakajo v zaščiti nizko visečih oblakov in debele megle grenadirji s topovi, oklepniki, sanitetnimi vozili ter radijskimi in pratežnimi vozovi. Protiletalsko topništvo ščiti dolge kolone. Ako se raztrgajo oblaki in se prikažejo lovski bombniki, potem onemogoča protiletalski ogenj točno zadevanje bomb. Ako pa kaka bomba le zadene, pripeljejo pionirji nov del mostu in po kratkem odmoru gredo kolone naprej. Kolona se pomika za kolono. Vsak teh mož, ki so tedno kljubovali sovražnemu vojnemu etroju, se je bil čisto kljub temu, da je bil prepuščen sam sebi, siljano boril. Sedaj ojačujejo vsi skupaj zaporne postojanke na vzhodnem bregu Seine, ki jih je skušal nasprotnik v nedeljo napasti vzhodno od Elbeufa, pri Les Andelys in pri Vernonu. Čeprav je izvršil sovražnik te nastope z močnimi letalskimi napadi in v zaščiti tesnega topniškega ognja, so bili vendar protinapadi nemških čet tako močni, da je samo vzhodno od Elbeufa obdržal

malopredmostje. Tudi mostišča severno od Mantesa ni mogel močno razširiti.

Odpor nemških oporišč v Parizu kljub težkemu topniškemu in granatnemu ognju tudi v nedeljo ni popustil. Posebno občutne izgube je imel nasprotnik v boju proti nemškim odpornim gnezdom pri Champignyju, v Boulognskem gozdu in v Mendonskem gozdu. Ker je bil sovražni pritisk premočan, so se zbrali branilci ob robu mesta k novemu odporu. Tamkaj so pri Le Bourgetu in pri Ivryju odbili močne ameriške napade. V mestu, ki gori na več mestih, se nadaljuje boji med komunističnimi tolpami in umirjenimi elementi. Obe teroristični skupini se borita med seboj in se skušata na račun mirnega prebivalstva polastiti oblasti.

Ker ti notranji francoski spori zelo ovirajo Amerikance, skušajo slednji mesto obiti. Zato so izvršili nove močne napade iz svojih predmostij ob Seini pri Melunu in Fontainebleauju ter so udarili istočasno zahodno od Romilyja pri Troyesu prav tako na desni breg Seine. Naloga teh štirih napadov je, da zavzamejo kakih 60 km širok pas med Seino in Marno. Glavne sile so udarile med Parizom in Provinsom proti severu in severovzhodu. Sunk zahodno od Romilyja naj bi pognal napad, ki je obležal pri Provinsu dalje proti severu, pri Troyesu zabiti oklepniki klin pa ima nalogo, da krije južni bok pred nemškimi

Ogorčeni boji ob Prutu in Seretu

Berlin, 28. avgusta. Na področju severnozahodno od Jelgave so zavrnile nemške čete vse sovražne sunke. Pri Modohnu so očistile nek starejši vdor, med Valko in južnim robom jezera Vir pa so razbile več slabših boljševiških sunkov. Severozahodno in vzhodno od Dorpata so nemški grenadirji z energičnimi protinapadi zaustavili Sovjete.

Nemški borbeni letalski oddelki so pri Jelgavi, Modohnu in Dorpatu stalno napadali zbirališča čet, kolone oklepnikov in vozil ter boljševiške čete. V nedeljo so izločili iz boja številne oklepnike in uničili preko 200 večinoma motoriziranih boljševiških vozil.

Med Vislo in Bugom je izvršil sovražnik večerj le napade v moči bataljona, ki so se povsod izjalovili. Nemško topništvo je uspešno obstreljevalo močne pripravljavalne sovjetske postojanke. Težišče sovjetskih napadov je ležalo zopet med Bugom in Narevom, vendar boljševiki tudi tamkaj niso imeli nikakih uspehov. V ogorčenih oklepniskih bojih so izgubili na nekem mestu tega odseka 7 napadalnih topov in 12 oklepnikov. V nedeljo so razširili Sovjeti svoje napade preko Nareva na bojno črto, ki poteka ob Biebrzi. Posrečilo se jim je ponekod prekorati reko, vendar so jih Nemci s protinapadom potisnili na njen zapadni rob. Po še nepotrebnih vesteh so izgubili med Bugom in Narevom 19 oklepnikov, 7 napadalnih in 13 običajnih topov.

V predmostjih ob Visli so bile izgube, ki so jih imeli boljševiki prejšnje dni, tako visoke, da so morali

Moskva pripisuje Londonu vso krivdo

Zeneva, 28. 8. Medtem ko odpošila poljsko podtalno gibanje klic za pomoč ter obupano moleduje za orožje, strelivo, oblečila in živila, se za kulismi z nezmanjšano silovitostjo pripravja, kdo je zapeljal poljske upornike v borbo.

Po poročilu časopisa »Suisse« iz Varšave trde Sovjeti, kakor prej, da se uporniki bore iz Sovjetom sovražnih vzrokov, v Londonu in Washingtonu pa nasprotno z odobravanjem gledajo na varšavsko uporniško gibanje.

Ta preprič v zavezniškem taboru potrjuje znova, da ni kaj prida toliko opevana »enotnost«. Medtem pa krvave uporniki, ki plačujejo svoje zaupanje s krvjo. Vedno ista slika se ponavlja in vendar se še najdejo neumneži, kakor potrjuje primer Romunije.

Bern, 28. avg. O položaju poljskih upornikov v Varšavi poroča »Suisse«: Sovjeti trdijo, da se bore uporniki iz Sovjetom sovražnih vzrokov. Javno mnenje v Londonu in Washingtonu pa je naklonjeno upornemu varšavskemu prebivalstvu. Z diplomatske strani — liste navaja narodnost — zagotavljajo, da je to obnašanje povzročilo gotov »nesporazum« med tremi glavnimi zavezniškimi silami. Kremelj predvsem očita Angležem, da so po zračni poti preskrbovali uporniško gibanje.

K bojem v Italiji

Berlin, 29. avg. Na jadranskem obalnem odseku srednjeitalijanskega bojišča sovražnik v nedeljo ni nadaljeval svojih, prejšnjega dne pričelih novih prebijalnih poskusov, temveč se je omejil na slabše in z oklepniki podprte sunke proti novim nemškim četam severozahodno od Metaura. Napadi so se zrušili v nemškem ognju. Ob obali so se Britanci pomaknili bližje k prvim postojankam nemških prednjih straž. Da pa sovražnik tudi dalje proti zapadu ni opustil svojih napadalnih namenov, so kazala močna oklepnika in

protinapadi. Nemške čete so se vsem štirim kinom odločno uprle. Boji, ki divjajo sem in tja, so še v polnem teku.

Odpor nemških čet na tem področju ščiti priprave za njimi zbirajočih se nemških sil. Zato se kljub temu, da so boji izredno oživi, vedno znova odkljujejo novi obrambni odseki. To pomeni, da sovražnik s pridobitvijo ozemlja doslej še vedno ni dosegel nikakih operativnih odločitev. Te bodo, čim bodo dokončani nemški ukrepi, v bistvu odvisne od iniciative nemškega vodstva.

V Bretaniji so se številni izvidniški sunki zadnjih dni zgostili v že dalj časa pričakovani napad na Brest. Z močnimi pehotnimi in oklepniki silami, ki so bile ojačene s francoskimi uporniki, je skušal sovražnik s severa vdreti na območje trdnjave. Branilci pa so z uspešno podporo vojaških, mornariških in protiletalskih baterij vse napade krvavo odbili. V nekaterih že zajezenih vdorih se še bijejo boji. Vgled za junaško posadko v Brestu so mornariški topničarji baterije Cecembre, ki je bila v nedeljo znova obstreljevana in bombardirana, a je kljub temu nadaljevala svoj obrambni boj. V južni Franciji skuša nasprotnik še nadalje z napadi z gora preprečiti premike nemških čet, ki se odmakajo po dolini Rodana. Nemški oklepniki pa so vedno znova razbili te zaporne črte. Novi boji so nastali na italijansko-francoski meji, kjer je sovražnik znova udaril proti prelazu Maddalena. Pri St. Paulu pa je bil tepen. Na področju severno od Cannese tipajoči sovražnik je imel ob Varu občutne izgube. V Toulonu in Marseilleu so se Angloamerikanci čuvali. Mesto njih so morali ob oporiščih, ki so se žilavo branila, krvaveti črni.

Enaka bratca sta se znašla

Stockholm. Predsednik poljskega sveta je sprejel Titovo brzojavko, v kateri pošila boljševškemu poljskemu odboru kot pravemu zastopniku demokratične Poljske »bratske pozdrave in izrazo simpatije«.

Enaka bratca sta se našla. Tolovajski maršal, ki ga vzdržuje Moskva, pošila boljševškemu Poljakom, ki jih je spravil Kremelj pokonje »bratske pozdrave«.

Tukaj jasno vidimo sovjetsko režijo iz čutimo napad na London.

Trebljenje tolovajev

Berlin. Na različnih mestih severnozahodnega Balkana so doživele te dni komunistične tolpe krvne izgube. Neka komunistična tolpa, ki se je pojavila v severni Albaniji, je doživela v teku nekake očiščevalnega nastopa poraz ter izgubila 250 mož. Poskus neke tolpe, da bi prodrla v srednjo-dalmatinsko dolino Cetinja, je stal tolpo 50 mrtvih. Po bitki severno od Luna v srednji Bosni so morali pustiti komunisti na bojišču 23 mrtvih in orožje vseh vrst.

Zagreb. Hrvaška poročevalska služba

poroča, da so sovražni letalci dne 26. avgusta z bombami in s strojnimi napadi svetovno znano zgodovinsko mesto Dubrovnik s predmeti. Nastala je škoda na stanovanijskih hišah in kulturnih spomenikih.

Boji v Parizu

Poročilo vojnega dopisnika grofa Clemensa Podelvsa.

.... 29. 8. P. K. Današnjemu Parizu dajejo slike barikade, ki so se v zadnjih dneh z naglico razširile od otoka v sredi mesta proti severu in jugu. Tisk, ki ga vodijo komunisti in levičarski radikalni elementi, divja v blatenju in pozivanju k umoru. Podležji, ki so dolga leta molčali ali živeli v prijetni emigraciji, sedaj med seboj kar tekmujejo v takih pozivih. Vsi listi nekdanje 3. republike so se zopet pojavili od komunistične »Humanite«, Blumovega »Populaire« pa do desničarskega »Figaroja«.

Na Ile de la Cité, kjer so uporniki v pravosodni palači namestili svoj glavni stan, se bore komunisti z umerjenimi nacionalističnimi elementi za gospodstvo v tako zvanem »začasnem svetu odprnega bivanja«. Toda komunisti so se zelo spretno polastili nacionalističnih gesel ter so s tem elementom desnice, zlasti policiji in republikanski gardi spretno izbili palico iz rok.

»Francotureurje« so povsod zmagali. V razburjenih cestah z barikadami obdanega vzhodnega predela vlada umetno povzročeno jakobinsko razpoloženje, dočim je na zapadu, kjer stane meščanstvo in zlasti na Elizejskih poljanah vse izumrlo. Grand Palais so nemški oklepniki 24. avgusta energično očistili, ker se je tamkaj skrivala uporniška tolpa, ki je obstreljevala promet po pariški glavni cesti.

Medtem so prišli 24. avgusta zvečer severnoameriški oklepniki oddelki v mesto. Na zapadu stoje pri Bastilji, na jugu pa se previdno pomikajo preko Mont-Parnassa. Siroka Rue de Rovoli je popolnoma izumrlo. Protiolepnške zapore tvorijo na njem prvo pregrado. Dlje proti vzhodu se vidi barikada teroristov.

Nemška upravna oblastva so se v zavesti večletne odgovornosti za državo in prebivalstvo trudila do zadnje minute, da bi zavarovala mestu njegovo prehrano. Toda »odporni pokret« je odklonil sodelovanje, sedaj pa lažo ljudstvu s trditvami, da razpolaga z obsežnimi zalozami živil. Za te trditve bo še sam odgovarjal.

Tekma, ki se Nemcem skoraj ne tiče, se je razvila za posest poslane zbornice. Republikanska garda je obkolila to poslopje, ki ga trenutno drži nemška posadka, da bi bila v primeru zavzetja tega oporišča hitreje na mestu kot komunisti in da bi tu lahko izklicala novo francosko vlado na tako zvani zakoniti osnovi.

Sedaj je končnoveljavno pričelo govoriti orožje. Med življenjem strelaviz pušk se čuje lajanje strojnice. Preko Place de la Concorde se podijo salve nemških mitraljezov. Z južnega brega Seine, z Montmartra se sliši v noč zvočenje zvonov. »Pariška ulica« slavi tamkaj prihod severnoameriških oklepnikov klinov, ki so dospeli brez boja.

Slavolik zmage ožarja rdeč ognjen sij s severa. Vseposvods se čuje ropotanje orožja.

Nemška posadka Pariza je kot v vseh svojih oporiščih tudi tu odločena, da se v skladu z danim poveljem brani do zadnjega.

Hrup z različnih bojišč, ki ga povzroča razdelitev nemških oporišč, postaja v zgodnjem petkovem jutru po razmeroma mirni noči zelo močan. Nasprotnik se je v zaščitni točki z več strani približal nemškemu oporišču. Z glavnega poveljstva nemškega vojaškega poveljnika gledamo v jasnem avgustovem jutru po široki cesti, kjer smo včeraj na oni strani nemškega zapornega pasu že opazovali promet civilistov. Danes so se tamkaj že pojavili ameriški motociklisti. Prišel

se je ogenj pehote. Nemški oklepniki so posegli v boje na ulico.

Tudi v Tuilerijah je hrup oživel. Bolj dalje nazval ob reki se pripravljajo nasprotniki za napad na nemška oporišča na otoku St. Germaina. V petek zgodaj jutraj so vrgla nemška letala na one dele mesta, ki jih je zasedel sovražnik letake, v katerih so še enkrat ožigosila krivdo s tolovajskimi metolami borebega se nasprotnika pri prelitvanju krvi in uničevanju v srcu Pariza. Poudarila so, da je le razširitev uporniškega gibanja, ki je prisilila nemške čete v samoobrambo, vodila do boja, na katerega bodo odgovorile nemške čete z vsem lahkim in težkim orožjem, ki jim je na razpolago.

Usoda Italije je primer

Bern, 28. 8. Casopis »Basler Nachrichten« se bavi z izdajo romunske kraljevske klike ter ugotavlja, da je bila dana v teh dneh možnost, da se lahko spremeni svoje mišljenje. Kot odgovor na vprašanje, kakšni so pogoji, ki so bili državi za izdajo postavljeni, izjavlja list: Ali ne poznamo teh pogojev že davno? Nešteto krat so jih jasno poudarili: prvič brezpogojna kapitulacija, drugič brezpogojna kapitulacija in tretjič zopet brezpogojna kapitulacija. V tem se je anglo-ameriška umetnost izžepala teoretično, praktično pa je mogla vse države dobro poučiti usoda Italije in njene brezpogojne kapitulacije. Ali bo Romunija, tako se sprašuje list na koncu, nudila kak drug primer?

Nov varšavski klic na pomoč

Stockholm, 28. 8. Kakor javlja »poljski« brezjavna agencija, je sprejel Mikolajczycki »zastopnik« ministrskega predsednika v Varšavi prošnjo, da takoj skrbijo za nabavo in pošiljko živil, obleke in čevljev, ker je 250.000 oseb v Varšavi izgubilo vse svoje premoženje v požaru, ki je divjal v skoraj vsej Varšavi.

Kratka poročila

Zagreb. Hrvatsko poštno ravnateljstvo poroča, da je ustavljen poštni promet s Španijo, Portugalsko in Francijo.

Berna. Na zborovanju »akcijske stranke« so številni prisotni zahtevali uvedbo sodnega postopanja proti Viktorju Emanuelu, ker je podpiral Mussolinija. Ker se je del prisotnih za Emanuela zavzel, se je zborovanje zaključilo s pretepom.

Stockholm. »Vojna i raboči klas« napada v uvodniku, ki ga ponatiskuje »Ny Dag« politiko švedskih delavskih organizacij.

Zeneva. Londonski »Spectator« odgovarja na izjavo Badogliovega »ministra« grofa Siorze, ki je zahteval povrnitev italijanskih prekomorskih posesti, da je Italija »izgubila vsako pravico do kolonij«.

Berlin. Degaullovske čete v Franciji hočejo uporabljati ujetih SS-ovce za posebno nevarna čiščenja minskih polj. Reichsführer SS je zaradi tega sklenil, da bodo v primeru, ako bodo ujetniki SS-a rabili za čiščenje minskih polj, uporabili degaullovske ujetnike za odstranjevanje tempiranih vžgal po bombnih napadih na mesta.

Stockholm. »V Evropi in v Ameriki bo v prvih 6 mesecih po koncu vojne brezposelnih kakih 5 milijonov ljudi«, ugotavlja ameriški »Business Service«, od ameriških gospodarstvenikov financirani raziskovalni zavod.

Stockholm. Po vesti »Göteborgska« trgovskega in mornariškega tednika« je izjavil mornariški minister Benomijev vladne v uradnem poročilu, da so v zadnjih dneh zopet trdili, da nima italijanska mornarica več nikakih goriv in nikakega orožja. Italijanski arzenali pa imajo še danes dobre zaloge. Pogonskih sredstev imajo mnogo več, kot se običajno misli.

Lepi uspehi Meničaninove skupine na Čatežu

Št. Vid pri Stični, 27. avg.

Ko je Gubčeva brigada na Veseli gori doobra obrala in »očistila« tamkajšnje kmete, se je pomaknila na prijazno ozemlje okrog Čateža, zasedla tamkajšnje višine in izpolnjevala svoje razredne vrste s prisilno mobiliziranimi Stajerci in Istrani.

Toda prekmuru je zvedela za njeno novo bivališče Meničaninova udarna skupina. Ob pekočem avgustovem soncu so krenili domobranci nad Gubčevko. Dobro četa prekaljenih novomeških borcev, ojačena s težkim vodom, se je v hitrem pohodu pomikala proti Zaplazu.

Brez strela je prihitela domobranci edinica do goste porasle hriba nad cerkvijo pri Zaplazu. Fantje so se zagnali v gošče, od koder je po nekaj minutah odjeknil prvi ogenj. Mimogrede je bila pokošena komunistična stražna zaseda, domobranci pa so hiteli naprej v naskok proti cerkvi. Gubčevci pa so tam že pričakovali borbe, kajti opozorjeni so bili po streljanju na hribu. Bili so spočiti in polnoštevilni, tako da so prešli v protinapadu. V oglašujočem ognju orožja je valovala borba po gozdu nad cerkvijo zdej sem, zdej tja. Gubčevci so streljali tudi s težkim bacačem iz sosednjih višin, medtem ko domobranci ni mogel delovati zaradi goste poraslosti položaja. Ko se je dan že nagibal proti večeru, sta obe strani prešli v izhodne položaje.

Res da so domobranci izgubili viš. nared. Strnada, ki je zvest častni vojaški tradiciji reševal mrtvega tovariša domobranci Logarja Jankota, toda Gubčevka je kljub boljšim položajem in premoči v moštvi izgubila 25 ranjenih mrtvih, da ne govorimo o ranjenih, ki so še dolge ure po prekinitvi boja ječali in vpili po gozdu. Domobranci so pa svojih pet lahko ranjenih borcev v redu privedli domov. Težki vod je izgubil dve muli, za kateri so pa fantje sklenili čimprejše mačevanje. Prilika se jim je takoj ponudila.

Čim je namreč dospela vest o poteku borbe na položaj, je bilo nato takoj vse ukrenjeno, da se Gubčevki taborene pri Čatežu temeljito zasoli.

Po preteku nekaj ur se krenila na pohod vsa skupina. Tiho se je pomikala edinica skozi jasno noč. Ob prvi zori je predhodnica že vzdignila tolovaže v vasi Zagorici in jih v divjem tempu vrgla čez hrib proti Čatežu. Od tam so jih pregnale druge čete na dobro utrjene položaje pri cerkvi na Zaplazu.

Na odgovorajočih višinah so domobranci postavili težko orožje. Protiolepn-

ni topiči so razbijali po tolovajskih bunkerjih, tako da je utihnila marsikatera težka strojnica. Probojna poljenja so vzdigovala oblake prahu, v katerih je letelo po zraku poleg tolovajev vse, kar le-ti nosijo s seboj. Enako je delala s polno dolžnostjo tudi težka četa. Domobranci minometali in strojnice so naravnost prevpili komunistini bacači. Najtežje mine so letele točno v tisto grmovje in gmajne, kamor so bežljali najgostejši roji tolovajev. Mačevani sta bili tudi muli, kajti dobro namerjena mina je pogrnila tudi tolovajskega konjčka, ki ga je kaka višja tolovajska živina privezala h kolu, pa ga pod ognjem težkih strojníc ni upala več odvezati.

Ko je municija pohajala — saj so gotove vrste orožja postrelile poslednje naboje — so se domobranci vrnili v izhodišče svoje skupine. S seboj so tudi prignali 5 ujetih tolovajskih mobilizirancev. Mrtvih tolovajev je bilo 11. Kar pa je opravilo težko orožje, zlasti mine, pa skopo cenjeno presega število 30. Domobranci skupina stotnika Meničanina je utrpela v vseh teh akcijah 5 mrtvih in 5 lažje ranjenih.

V teh borbah so domobranci na novo potrdili časten glas o njihovi borbosti. Pokazali so namreč poleg izvežbanosti tudi silno vztrajnost in vzdržljivost, saj so gotovi oddelki brez enourne postanka marširali in se borili od 14. ure 21. avgusta pa skozi noč in ves naslednji dan do 21. ure.

Naj malo premisljivo ljubljanski oprezeži, ki v odločilni uri ne ločijo, kaj se pravi za narod delati in kaj je o narodu govoriti, kaj žrtvuje za domovino domobranci in kaj mestni lahkotivci!

Po odhodu domobrancev je je jadrno popihala tudi Gubčevka, kajti bila je v velikem strahu, da bo še tretji dan imela opravka z novomeško skupino, zato se je odločila za umik iz »strategijskih« razlogov.

Življenje med novomeškimi domobranci

Na Veliki Šmaren so novomeški domobranci pridelali domobranci romanje k Mariji na Trško goro. Skupno so hoteli prositi Marijo pomoči in blagoslova za sveto borbo slovenskega naroda proti komunizmu. Romanje je prav lepo uspelo. Z domobranci je romalo k Mariji tudi veliko civilnega prebivalstva iz okoliških vasi. Veliko vojaštva je prešlo tudi sveto obhajilo. Lepo je bilo gledati naše moše in fante, ki so s tako velikim zapupanjem poklekali pred Marijo.

Pri maši, ki jo je opravil g. kurat, sta stregla stotnik g. Resman in nadporočnik g. Zukovec. Med mašo je pel domobranci zbor, na koncu pa je vsa cerkev zapela več Marijinih ljudskih pesmi.

Pridigo je imel g. kurat: Komunizem je satanovo delo. Zvit je kakor kača. Pri nas je najprej zapeljeval ljudi z lažjo in slepih misli obljubami. Potem je kakor razdražen gad začel sikati in je uničeval vse, kar se mu je zoperstavilo. Ker je videl, da s tem na bo nič, je sedaj spet začel na različne načine lagati in slepiti. — Kakor je Marija kači glavo strla tako bomo tudi mi z njeno pomočjo strli komunizem. Osvobodili bomo svojo zemljo, da bo zopet vsa naša in Marijina.

Po sv. maši je bilo pred cerkvijo ljudsko zborovanje, katerega je vodil nadp. g. Pirc. Prvi je govoril ravnatelj Dolenc. Poudaril je sledeče: Ne bomo govorili o komunistih, o tej divji sodrgi, saj ni vredno o tem govoriti. Kmalu jih bo konec, narod bo živel še naprej in se jih bo samo še spominjal. Pogovorimo se rajši kaj pozitivnega, o Mariji. Prosimo jo, naj nam pomaga, da bi si Slovenci po tej vojni mogli urediti narodno življenje tako, kakor ga dosedaj še nismo imeli.

Nato je govoril stotnik g. Resman, ki je poudaril, da nam bo Marija pomagala, če je ne bomo žalili s kletvicami. — Z domobranci imamo korončani in venčkom narodnih pesmi je bilo prijetno zborovanje zaključeno.

Na isti praznik je mnogo ljudi romalo tudi v Smolenjo vas prosit Marijo božje pomoči. Med mašo je lepo pridigal g. kaplan Sparovec. Po maši pa je bilo zborovanje, na katerem je govoril domobranci, kako so komunisti v nemoči sklenili raz-

Iz Gorice

Vročina. Zadnje tedne nas tlači in mori huda vročina. Do avgusta smo imeli sicer nekaj toplih dni, toda prave poletne vročine ni bilo, ker je kratkotrajni toplini redno sledil dež, ki je ozačje ohladil. Avgust pa nas je pričel pariti. Sonce je z dneva v dan bolj pripekalo in nam poklonilo vrsto »spasjih dni«, ki se jih ne bomo z veseljem spominjali. Kdor je moral v popoldanskih urah na razbeljeno ulico, mu je bilo gorje. Pot mu je lila po telesu, zgoča svetloba mu je jemala vid in s težavo je lovil sapo. Strečen oni, ki je lahko ostal v senci. Vse, mlado in staro, je hitelo k Soči in iskalo hladila v njenem bistrem valovju. Šele zadnjo soboto in naslednjo noč smo dobili nekoliko dežja in hladila. Bojimo se pa, da vročih dni še ni konec.

Gornja Branica. Nekdo je obšel v deeno nogo Terezijo Simčičevo, staro 65 let. Prepeljati so jo morali v bolnišnico v Gorico, kjer bo kmalu okrevala, kakor upamo.

Rdeči križ poroča

Poslvi. V polizvovalnem oddelku Marjini trg 3, se naj zgleda pri referentu III: Simone Anton (Fossano), inž. Zupanič, Bezek Julij in svoji Turka Ladislava (Fara Novarese).

Zahvale. SRK so naklonili: družina Menard lir 200 v počastitev spomina blagopok. g. Michel Marije, mladina iz Gerbičeve 44, lir 100, kot dohodek neke igre; za pakete vojnim ujetnikom pa naloženo lir 1000, g. Jenko Avgust lir 1000. Priročna hvala vsem!

Knjigo dr. Franca Grivca:

Narodna zavest in boljševizem
dobite v vseh knjigarnah.

Sport

Zanimiv dvodnevni turnir trojk v odbojki

Po kratkih pripravah je bil v soboto in nedeljo izven zanimiv turnir trojk v odbojki. Tekmovanje je bilo na kopališču Ljubljance in je bilo zanj zelo veliko zanimanje. Razumljivo, saj je igranje trojk zdaj nekakšna moda pri odbojki; pri njej pridejo do izraza le res najboljši igralci. Igra sama zahteva od poedincev vse zmožnosti. Tekmovanje je bilo še bolj privlačno, ker so bila za najboljša mesta razpisana lepa in praktična darila, ki so jih darovali prijatelji mladine in lepe odbojke igre.

Kako veliko je bilo zanimanje za prireditve so že takoj pokazale same prijave, saj se je prijavilo kar 14 seniorskih, 4 juniorskih in 5 dekliških moštev.

Ljubljanka sama je postavila 6 seniorskih, 2 juniorskih in 2 dekliških moštvi. Torej se je glede števila prijav gotovo postavila, pa tudi pri rezultatih so se pokazala moštva iz Ljubljance kot premočna in so dosegla prav zavidljiva prva in naslednja mesta. Pri seniorskih je tekmovala tudi trojka z Ježice, ena Hermošanka, cela vrsta drugih, posebna privlačnost je pa bila trojka, ki se je prijavila pod naslovom: Opera. V njej so bili trije člani naše Opere, eden od njih prvi in priljubljeni tenor. Vsi trije so imeli za seboj celo gardo navdušenih navijačev. Igrali so kar dobro in so si v prvem kolu z zmago nad Ježico priborili vstop v nadaljnje tekmovalje, kjer pa jim sreča ni bila naklonjena. Naleteli so na skoraj elitno moštvo iz Ljubljance. Žilavo in zelo prijetno igro je pokazala tudi trojka športnih učiteljev. Borili so se hrabro, v prvem kolu srečno prestali preskušnjo, znanje jim je pripomoglo, da so prišli srečno tudi še v drugo kolo, v tretjem semifinalnem srečanju pa so klonili pred moštvom Ljubljance III, ki si je v nadaljnjem tekmovalju priborilo prvo mesto in prvič naslov.

Juniorji. Juniorji Ljubljance so se pokazali slabe in so jih sosedji z onstran Ljubljance gladko »močli«. Prvo in drugo

mesto so si delili čisto zasluženo mladi iz Ljubljanskega športnega kluba, in sicer v sestavi: Skabornje, Martelane in Vrtačnik.

Dekleta. Pokazala so prav lepo in dopadljivo igro. Prvi dan je igrala Hermos in tudi Planina je dala dobro igro. Hermos I je moral kloniti premočnim Ljubljankam. Vredni red je na koncu takšen: Ljubljanka II, Hermos II, Ljubljanka I. Zmagovavke so nastopile v tilo postavili: Branka, Požar, Milena Z. in Malka.

Seniorji. Za tekmovalje v nedeljo so se prijavila tala moštva: Polž, Opera, Telovadni učitelji, Ljubljanka II, Ljubljanka III, Ljubljanka IV in Planina. V semifinalnih srečanjih je Ljubljanka III porazila telovadne učitelje, Ljubljanka II pa Planino. Oba rezultata sta bila velika premočna za oba zmagovalec. Prvi poraženec je ostal na častnem zgoditku, drugi pa je ostal še brez tege. Po tem srečanju je zasedlo moštvo telovadnih učiteljev, Planina pa 4. mesto in s tem tudi pripadajočo nagrado. Največja borba, največje zanimanje, največje navijanje, pa tudi najlepše borbe so bile v finalni igri med obema Ljubljankama. V moštvo Ljubljance III so igrali: Weissbacher, inž. Pogačnik in Volčič; Ljubljanka II pa so sestavljali tila igralci: dr. Požar, Garibaldi in inž. Zagradič. Igrali so na tri sate. V prvem setu je zmagala Ljubljanka II z rezultatom 12:15, ostala dva seta pa so dobili prvaki in turnirski zmagovalec z rezultatom 15:7 in 15:12. Vse tri igre finalistov so bile res lepe, športno na višini in so bile za odbojke res prava propaganda. Gledalec so bili navdušeni. Zmagovalec so igro popolnoma zaslužili, pa tudi drugoplasirani so dali igralce velikega formata. Po končanem tekmovalju so bile razdeljene lepe in praktične nagrade, ki so jih bili tekmovalci veselili. Vse tekmovalje je končala brez najmanjšega prigovora, kar je zadosten dokaz za dobro organizacijo vsakega turnirja.

Iz Trsta

Če avtomobil drvi. V Carduccijevi ulici je blizu trgovine UPIM podrl sedemletnega Alojzija Cocola avtomobil. Dobil je poškodbe po nogah. — Hujša prometna nesreča pa se je zgodila v ulici Nizza, kjer je avto podrl Regino Kleva iz Kandlerjeve ulice 10. Dobila je hude poškodbe po glavi in so jo nezvestno pripeljali v bolnišnico.

Nesreče. Ko je po končanem alarmu šla iz zaklonišča 34-letna Antonija Ravasili, se je zalelela ob vodovodno napravo na koncu zaklonišča in se pobila po glavi. — 36-letnega kmeta Josipa Ložarja je nabodel vol in ga z rogom nevarno ranil v desno oko. — Z delom se je ranil v roko 34-letni Jordan Basile.

Radijski koncerti. V nedeljo, 27. avgusta, ob 22 bo prenos radijske glasbe iz Torina. Moderno in klasično glasbo bosta izvajala violinist Ercole Giaccone in pianist Nino Antonellini. V sredo, 30. avgusta, pa bo ob 20.20 prenos glasbe iz Milana. Carlo Vidusso bo izvajal Beethoveneve sonate.

Iz gledališča. V soboto je bil v Rossetijem gledališču plesni večer pod naslovom »101 ples«. Plesalke so izvajale revijo plesov iz vseh časov in vseh dežel. Marija Jesipova je omogočila svojim baletkam, da je vsaka posameznica lahko pokazala svojo umetnost in je tako prišla do izraza. V drugem delu plesnega večera so izvajali »Kraljičino«, plesno in operetno revijo Ferruccia Apolinija, znanega komponista modernih pesmi. Plesni večer so ponovili v nedeljo.

Violončelist Remo Brumat je te dni umrl v Trstu. Bil je eden najboljših članov stalnega tržaškega orkestra.

Umrl so: 93-letni Luka Mirkovič, Boneta Santin in Renato Favetti.

Voda presta. Pred dnevi je izdal Tržaški prefekt odredbo, s katero je urenil varčevanje z vodo. Zadnjo soboto je bila ta odredba preklicana. Hišnikom ni treba zapirati hišnih vodovodov in nadzorovati uporabo vode.

Požar na Opčinah. Zadnji četrtrek ponoči je začelo goreti na Opčinah v gospodarskem poslopju g. Marije Daneu. Gasilec, ki so prihiteli na pomoč, in nemški vojakom se je posrečilo ogenj premagati. Zgorelo je 60 stotov krme in več hišne oprave. Mnogo kmečkega in domačega orodja je bilo poškodovanega. Škoda se cenj na okrog 100.000 lir.

Prijava koles. V petek, 25. in v soboto 26. avgusta predpoldne se je vršila v vojašnici »Duca d'Aoste« zadnja prijava moških in ženskih koles. Kdor je zamudil predpisani rok in še ni pripeljal svojega kolesa v pregled, je to lahko nadoknadil v teh dveh dneh.

Tržaška tramvajska družba ACEGAT je izdala opozorilo, v katerem priporoča ljudem, naj se v bodoče več ne obežajo na tramvajске vozove, kar povzroča le kupe nesreč in nezdov. Vsak tramvaj, na katerem bodo viseli ljudje, bo na mestu toliko časa, dokler se ne bodo ti nedisciplinirani potniki odstranili. Ker bodo s tem verjetno sledile motnje in tramvajemskemu prometu je v interesu občinstva, da ta poziv upoštevajo. Gornje opozorilo je bilo nujno potrebno, kajti nesreče so res bile na dnevnem redu, krivi pa so bili tega potniki sami, ki so se radi svoje nepočakanih rajši obežali na tramvajске vozove povedo, kjerkoli so se le mogli stisniti. Upajmo, da bo vsaj ta ukrep nekoliko zalegel.

Gospodarstvo

Nove cene za riž

Na prošnjo Preveda je šef pokrajinske uprave odobril sledeče najvišje cene za riž:

Cena za Prevod: 100 kg 377 Lir fr. skladišče ali rižarna, vključno vse javne davke.

Cena v prodaji na drobno pri trgovcih-detaljisti: 1 kg 4.30 Lire franko prodajalca.

Cene je v smislu odredb št. 4 narejene od 9. maja 1941 objaviti v prodajnem prostoru. Prekraščenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z naredbom od 26. januarja 1942, št. 8, Sl. l. št. 8-42.

Kovanji drobiž na Hrvaškem. Hrvatski finančni minister je z dnem 1. avgusta odredil izdajo kovanega državnega drobiža po 2 in 1 kuno. Kovani denar je iz čistega cinka, v teži 2.25, odn. 2 grama za kos. Papirnati drobiž po 2 in 1 kuno bo pategljen iz prometa, svojo plačilno moč pa izgubi z dnem 31. avgusta 1945.

Delovni čas pri alarmih v Bolgariji. Bolgarski ministrski svet je dne 4. maja 1944 izdal naredbu, po kateri morajo delavci nadoknaditi polovico zaradi alarma zamujenega časa. Izgubljene ure ne smejo znašati več kot 6 ur tedensko. Naredba, da se morajo delavci dve uri po končanem alarmu zbrati v tovarnah, ostane še nadalje veljavni.

Zavarovanje v slovaški zunanji trgovini. Slovaški parlament je te dni

sklenil zakon o državnih garancijah za zunanjo trgovino. Finančni minister je po tem zakonu pooblaščen prevzeti garancijo za izgube, ki bi jih imeli slovaški uvozniki ali izvozniki v zunanji trgovini. Pri tem pa mora uvoznik, odn. izvoznik sam nositi 30% izgube. Država je pripravljena prevzeti garancijo za 100 milij. kron, vendar pa skupni znesek prevzetih garancij ne sme presegati zneska 200 milij. slovaških kron.

Švedska izvažala lesene hiše. Švedska organizacija za izvoz lesenih hiš je začela velikopotezno delati na izvozu lesenih hiš. Družba upa v kratkem brez posebnih težav letno izvažati 50.000 lesenih hiš, seveda v sestavnih delih. Družbi pripada 30 raznih proizvajalnih družb, ki delajo posamezne sestavne dele.

Nemška trgovska akademija v Zemunu. Hrvatski prosvetni minister je dovolil ustanovitev nemške trgovske akademije v Zemunu.

Gospodarstvo v hrvaških ljudskih šolah. V hrvaških ljudskih šolah nameravajo spremeniti učni načrt tako, da bodo morali biti pri vseh šolah vtrovi, na katerih bodo dajali praktični pouk o kmetijstvu. Za pouk bodo odredili posebni strokovnjaki.

Zmanjšanje dodelitve tobaka. »Donauzeitung« poroča, da je bil obrok tobaka z dnem 21. avgusta zmanjšan za eno tretjino, da se na ta način v bodoče zagotovi stalna preskrba s tobačnimi izdelki.

v »SVETU« je bogato pisana beseda

Aurelius Augustinus

Kar hladno je bilo ponedeljko jutro, dokler ni sonce raztopilo megle pajčevine in preko streh poklopi vsako delo, da bo dober tek imele, me je učila mati. »Zakaj ne bi šel za pol urice v cerkev,« sem si mislil in ob 7 vstopil skozi na novo urejeni stranski vhod v uršulinsko cerkev.

Nekdaj je bilo človeka med tednom kar strah mogočnega prostora, v katerem redkih molilcev niti opazil nisi (izvzet je čas nekaj pred 8 med šolskim letom, ko se hodi mladina priporočat, da v šoli ne bi dobila cvekov). Sedaj je drugače. Od 6 do 8 zjutraj, ko sta tudi po dve sv. maši naenkrat, so klopi kar zasedene. Da moškimi nežni spol ne bi pozabil privoščiti nekaj sedežev, ga na to spominjajo posebni napisi, ki niso »glas vpijočega v puščavice«.

Ze dalj časa oživlja uršulinsko cerkev prvi oltar na evangelijski strani. Pred podobo Kraljice miru gore rdeče luči, dva stebra in dva slopa pa sta prevlečena s škrlatnim blagom. V ponedeljek ob 7 pa je bilo v cerkvi pravnost veselo. Oglasile so se orgle in okrog slike v glavnem oltarju so zarezali venčki žarnice, ki je pristopil k oltarju duhovnik. In čudno: podoba v glavnem oltarju so bili zamenjali. Namesto sv. Trojice, ki krona prečisto Devico, si videl na platnu častiljivega škofa z belo brado, obdanega od množice krilatcev in na misel so ti prišli Prešernovi stih iz soneta, posvečenega z akrostihom slikarju Matevžu Langusu:

Marsikteri romar v Rim gre, v Kompostelje,
Al tje kjer svet' Anton Jezusa varje,
Tisat obišče al svete Lušarje
Enkrat v življenju, al Marijino Celje.

V podobah gledat hrepni veselje življenja rajskega. Sled sence zarje instranske glorie, vtisnjena v oltarje Ljubnezi verne ohladi mu želje.

Prav res, človek je zavidal svetnika z zlatega ornata, z blaženim pogledom na zamaknjenem obrazu, v veselji družbi nebeške mladine. Pa še nekaj je bilo v ponedeljek posebnega. Sv. maša je bila tudi pri srednjem stranskem oltarju na listni strani, medtem ko je sicer pri oltarju Kristusa, s trnjem kronanega kralja, ki ima spodaj tudi lepo novo podobo Marije z brezmadežnim Srcem.

No, vse to mi je dalo misliti. Po sv. maši stojim v zakristiji in povprašam duhovnika, ki je pravkar odmolil zahvalo po sveti daritvi: »Prosim, kaj je v glavnem oltarju sv. Avguštin, ko praznujemo danes njegov dan.«

»Da, da, sv. Avguštin je dan. Ljubljanski baročni slikar Reinwald ga je naslikal menda leta 1723. V oltarju je ves ta teden. Bolj dragocena pa je še slika sv. Avgustina, ki krasni srednji stranski oltar na listni strani. Je delo našega slovenskega baročnega slikarja Mengingerja, ki svoje vrstnike Jelovška, Berganta in Vipavca Čebaja presega po imenitni razvrstitvi pri svojih podobah in po številu umetnin.«

Zahvalil sem se in stopil pred Mengingerjevega Avgustina. Južnjaški škofov obraz je zamaknjen v premišljevanje. Kaj razmišlja, nam pove sv. Trojica, upodobljena v levem zgornjem kotu slike; saj se je svetnik poglabljal v skrivnost sv. Trojice 29 let.

Kaj vse je doživel Aurelius Augustinus v svojem dolgem življenju! Njegove »Confessiones« — Izpovedi — nam povedo, po kakšnem labirintu zmot in zabod je hodil, preden je prišel v naročje Cerkev. Njegov, po resnici hrepeneči razum — saj je sam zapisal: »Človek nima drugega namena, kakor da išče resnico do največje popolnosti — ga je vodil preko zmot manijevcev in novoplatonikov h katoliški resnici; molitev in solze svetniške matere Monike so mu izprosile milost, da je uklonil svojo silno slo. Avguštin, učitelj na visoki šoli, se je dal kot šest in trideset leten mož krstiti skupaj s sinom Alypijem in prijateljem ter znanstvenim sodelavcem Adeodetom. Krstil jih je milanski škof Ambrozij,

čigar govorništvo dar je hodil Avguštin, učitelj govorništva, obdudovat v stolnico, a ga je začela počasi osvajati tudi vsebina.

Avguštin se je vrnil v domovino Afriko, kjer je tedaj ob Sredozemlju cvetela staroveška evropska kultura, oplojena s krščanstvom. V kraju Tagaste blizu Kartagine (današnji Tunis) si je s prijatelji uredil samostanško življenje. Po svojih spisih, v katerih je sijajno pobijal sodobne zmohte, je zaslovel in 391 ga je škof, ki je potreboval duhovnike, posvetil v mašnika. V vseh dvomnih vprašanjih so se obračali škofje na Avgustina in njegov škof se je bal, da bo izgubil odličnega sodelavca, ko bo postavljen kam drugam za škofa. Uredil je stvar tako, da je postal Avguštin njegov pomožni škof, po smrti pa naslednik.

V pet in tridesetih letih, ki jih je poslej preživel kot škof, je Avguštin s pospešenim delom zidal temelje krščanske filozofije in s tem vsej krščanski kulturi. Ljudi uspehi v vodstvu škofije niso mogli biti majhni, a vse to je poteptal naval Vandalov, ki so prav ob njegovi smrti vdrli v njegovo škofijsko mesto. Pozneje so Arabci zamorili krščanstvo po vsej severni Afriki. Vse to ni moglo izbrisati Avgustinovga imena iz zgodovine. Misli njegovih spisov so oblikovale zgodovino posameznih narodov. Še danes ti sežejo do srca opojni stavki njegovih »Izpovedi«, ki jih konča z besedami: »Gospod Bog, nakloni nam... tudi mir, ko si nam vendar vse naklonil, mir pokoja, sobotni mir, mir brez večera!«

Dogodki in novice današnjega dne

NOVI GROBOVI

† Gregoršane Alojzij. V cvetu mladosti je umrl kot žrtve zadnjega letalskega napada Gregoršane Alojzij, trg. vajence. Pokopali so ga v ponedeljek, 28. t. m., v skupnem grobu na Vrhniki.

† Ivana in Tončka Meden. Kot žrtvi letalskega napada sta morali umreti Ivana Meden roj. Hrovatin in njena hčerka Tončka. K večnemu počitku so ju položili v grob poleg moža odnosno očeta na pokopališču v Begunjah pri Cerklju.

† Marija Jerovšek. V Ljubljani je umrla Marija Jerovšek. Pogreb pokojnice bo v sredo, 30. t. m. ob treh popoldne z Žal. kapele sv. Jožefa, na pokopališču k Sv. Križu.

Naj rajnim sveti večna luč in naj počivajo v miru! Težko prizadetim družinam in otrokom-sirotam naše iskreno sožalje!

OSEBNE NOVICE

Poroka. Danes se je poročil v viški farni cerkvi gosp. Jože Ambrož z gđ. Mimi Zupan. Mlademu paru želimo obilo sreče in božjega blagoslova!

ZGODOVINSKI PABERKI

30. velikega srpana:

L. 526 je umrl Teoderik Veliki, kralj Vzhodnih Gotov. Po razsulu hunske države so posedli Vzhodni Goti Pannonijo. Opustošena pokrajina pa naroda ni mogla preživljati, zato je Teoderik po nasvetu Bizantinov vdrl v bogato Italijo, kjer je vladal Odoaker. Preko naših slovenskih dežel so šli Goti na jug, po triletni borbi so postali Goti gospodarji nad vso Italijo. Teoderik je razširil svojo oblast tudi čez Sicilijo, Istro in Dalmacijo, nad večjim delom vzhodnoalpskih dežel ter južno Galijo. V Italiji je vladal milo in pravično ter se trudil za sporazum in mirno sožitje med Germani in Rimljani. Za Teoderikove vlade je dosegla Italija veliko blagostanje, pa tudi naše dežele so uživale blagostanje, to je doba poslednjega razcveta antike. Kralj je skušal najti majavi zgradbi oporo izven Italije v rodbinskih zvezah, toda vsi njegovi napor so imeli malo uspeha. Zmede in prepri, ki so nastali v gotski državi po Teoderikovi smrti, so napotile bizantinskega cesarja Justiniana, da je sklenil Italijo znova osvojiti. V dolgotrajnih bojih (535—555) se je vojskovodjema Belizarju in Narse-

Narod je močan, če spoštuje naravno in krščansko pravnost.
(Kardinal Suhard.)

Koledar

Sreda, 30. velikega srpana: Bronislava, devica; Roza Limska, devica, Felka, m. Cetrtak, 31. velikega srpana: Rajmund Nonat, spoznavalec; Pavlin Trierski, škof; Amija, sveta žena.

Kino Matica

»Nedolžna grešnica« ob 16 in 19.

Kino Union

»Bismarek« ob 16.30 in 19.

Kino Sloga

»Obesite ga« ob 16 in 19.

Lekarniška služba

Nočno službo imajo lekarnarji: mr. Sušnik, Marilja trg 5; mr. Deu, Gosposvetska cesta 4, in mr. Bohino ded., Rimska cesta 31..

† Umrla je v Ljubljani gospa Jospina Jenko roj. Šega. Pokojna je bila mati stereotiperja Ljudske tiskarne G. Viktorja Jenko. Pogreb pokojne bo v četrtek, 31. avgusta ob 6 popoldne iz hiše žalosti, Obrtniška ulica 10, na viško pokopališče. Žalujemo naše sožalje.

su posrečilo uničiti gotsko silo in osvojiti Italijo. V času teh bojev so se naselili na naših tleh germanski Langobardi, poslednji narod, ki je bival na teh tleh pred nami Slovenci. Po odhodu Langobardov 568. l. v Italijo so prispeli na ta prostor naši predniki.

L. 1532 je odšla turška vojska izpred trdnjave Kisek, ki jo je junaki kranjski deželni glavar Nikolaj Jurišič kljub vsem turškim napadom rešil. S ca. 700 možmi je branil junaki glavar malo trdnjavo pred vso turško vojsko, ki je štela okoli 200.000 mož. Ko je bil odbit tudi zadnji silni napad, v katerem bi bila trdnjavo skoraj padla v turške roke, je veliki vezir pozval Jurišiča na dogovor, kjer mu je dejal, da mu je sultan mesto podaril, zahteva le, da natakne turško zastavo na obzidje. Jurišič je temu rad ustregel. Sultanova vojska je nato odšla izpod mestnih zidov.

L. 1810 je umrl na Dunaju avstrijski državnik Janez Filip Cobenzl, rojen l. 1741 v Ljubljani. Cobenzl je spremljal cesarja Jožefa II. v Pariz, bil na mirovnem kongresu v Tešinu, sodeloval pri sklepanju miru v Campo Formidu in bil nato avstrijski poslanik v Parizu, dokler ni l. 1805 stopil v pokoj. Bil je dober poznavalec Slovencev in je informiral Napoleona o narodnostnih razmerah v Ilirskih pokrajinah.

Ce še niste, boste postali naročnik »Slovenca«,

čim boste začeli brati

naš novi listek

»Na bregu življenja«

ki bo začel izhajati te dni v »Slovenca« in ga je spisal slavni islandski pisatelj Gunnar Gunnarsson. Življenje islandskih ribičev, njih nesreče na morju, silna borba malih ljudi za vsakdanji kruh in življenje vaškega pastora in njegove družine so v tem velikem romanu tako dramatično in resnično prikazani, da bo sleherni čitatelj tega našega novega listka v dno duše pretresen.

Obvestila Prevoda

Malomarno striženje odrezkov

Opozarjamo vse trgovce in zadruga v Ljubljani, da polagajo večjo pažnjo rezanju odrezkov. Odrezke vsake živilske nakaznice je treba rezati posebej.

Posebno opozarjamo na nakaznice namenjene mladini. Teh ne smejo rezati trgovci po več skupaj, temveč ločeno, ker se odrezki ene živilske nakaznice ne porivajo z odrezki druge.

Dogaja se, da so stranke zaradi malomarnega rezanja odrezkov oškodovane. Opozarjamo, da Prevod v bodoče ne bo priznal na polovične, oziroma slabo rezane odrezke nobenega blaga, katerega bi trgovci naknadno delili.

Oddaja naročilnic za september

Prejemnikom živilskih nakaznic v Ljubljani, strogo naročamo, da takoj ko prejmejo živilske nakaznice za september, najkazeje pa do 3. 9. t. l. oddajo naročilnice, s katerimi so opremljene živilske nakaznice, svojemu trgovcu ali zadrugi, odnosno kuhinji ali gostilni, ako se tam celodnevno hranijo. Družine naj oddajo vse naročilnice naenkrat in na prvo naročilnico napišejo ime in naslov družinskega glavarja.

Kdor naročilnice ne bo oddal do 3. 9. ni upravičen zahtevati raclon, živila od trgovca četudi je vpisan pri njem kot redni odjemalec.

»Prevod«. Novi trg 4-II. bo sprejemal po 3. 9. naročilnice le od onih potrošnikov, ki se bodo izkazali, da so živilske nakaznice sprejeli po tem dnevu.

Razdeljevalci racionaliziranih živil v Ljubljani, sprejemajo od svojih stalnih odjemalcev naročilnice za mesec september do 3. 9. t. l. Naročilnice naj, kot dosedaj, spnejo ali sešijejo po družinah in na zunanjo stran napišejo ime in naslov glavarja. Nato naj jih uredijo po abecednem redu, kakor so vpisani v seznamu odjemalcev. Tako urejene naj vložijo v papirnate vrečke, na katerih je napisan naslov predložitelja in v številkah, koliko naročilnic za posamezne vrste blaga je vložil. Vse to je treba oddati do 3. 9. »Prevod«. Novi trg 4-II. Potrošniku, ki naročilnice ni pravočasno oddal, dobavitelj ne sme izdati blaga, do katerega opravičuje živilska nakaznica.

Zavod za socialno zavarovanje sporoča delavstvu, da posluje od 29. avgusta 1944 dalje zavodov ambulanzij v Ljubljani od 7.30 dalje. Zavarovanci naj prihajajo v ordinacijo zgodaj zjutraj.

Javno pohujšanje in izzivanje

Cel mesec avgust je sončno vreme in velika vročina. Kakor je pri spravljanju sena koscem in sušilecem vedno nagajalo, tako imajo pri košenju otave najkrajše vreme, da jo lahko spravijo mirno brez vsake motnje dežja. Štiri tedne zapored, dan za dnevom, so lahko kosili, sušili in vozili domov.

Pri vseh teh ugodnostih pa so preteklo nedeljo na travniku pod Čekinovim gradom ves dan otavo sušili in spravljali. Na travniku je bilo kakih 20 žensk in moških. Kljub tako lepemu vremenu si je izbral kakor nalašč nedeljo za to javno delo. To je javno pohujšanje in prav namerno žaljenje vernega ljudstva, ki tam mimo hodi v cerkev. Kaj drugega je, če kaj podobnega dela vojska — ta seveda ne pozna praznika — kaj drugega, če to delajo zasebniki.

Lastniku mora biti dobro znano, da je delo v industrijskih podjetjih ob nedeljah po zakonu prepovedano. Poljedelsko delo v tej prepovedi sicer ni obsežno, a analogno bi moralo vodstvo pivovarne sklepati, da tudi poljedelsko delo v nedeljo vsaj ni zaželeno. Kajti če polovata štiti industrijskega delavca pred izrabljanjem moči — saj ta namen ima »zaščita delavstva« — potem je jasno, da so poljedelski delavci ravno tako potrebni poštenja kakor tovarniški. Če so pa tudi na travniku delali tovarniški delavci, potem je to zloraba delavskih moči. Ko jih pri enem delu ne morejo porabiti, jih pošljejo na drugo.

Pa bodi že tako ali tako, Ljubljana — kljub temu, da je s komunizmom močno zastrupljena — je še vedno krščansko mesto in večina Ljubljančanov Gospodove dneve še vedno praznuje in se

Brabne novice

Sv. maša za pokojno gospo Zore Marijo iz Smartnega pri Liti bi bo v cerkvi sv. Petra v petek, 1. septembra, ob 7.30 pri glavnem oltarju.

Rekolekcija za gospode s akademsko izobrazbo bo danes ob 18 v Krizanah. Jutri zjutraj ob 6.30 istotom skupna sv. maša. Gostimo skupne pobožnosti! Pripeljite svoje prijatelje in znance!

Škofijska dobrodelna pisarna sporoča: Izplačevanje rednih mesečnih podpor za mesec september se bo vršilo sledeče dneve in v sledečem redu: 31. avgusta za dijake in zavode; 1. septembra od A—G, 2. septembra H—K, 4. septembra L—R; 3. septembra od S—Z. Nove prošnje se to dni ne sprejemajo. Prinesite podporno knjižico. Ze begunec je pisarna od 1. do 3. septembra zaprta.

Potrošnikom kuriva. Ker ni dospelo dovolj niti trboveljskega niti velenjskega premoga, dobijo domačinstva na neizbrpane odrezke za julij in avgust šlezijski premog. Prizadeta domačinstva opozarjamo, da od vzamejo premog čimprej pri svojih dobaviteljih in odvoz po možnosti sama oskrbe. — Sindikat trgovcev s kurivom.

Visoka pesem ljubezni do zemlje in dekleta je roman Pierrea L'Ermitea:

Velika prijateljica

Prevedel A. Anžič (zbirka »Naša knjigat«).

Vezano 90 lir.

LJUDSKA KNJIGARNA V LJUBLJANI

Pred školijo 5 Miklošičeva c. 5

Vpisovanje v šolo Glasbene Maticе. Izmed vseh umetnosti je glasba najbližja človeku in tudi najblažljivejša vpliva nanj. Da jo moremo prav uživati je potrebno, da se v njej izobražujemo že od mlada. Najtemeljitejši pouk v vseh panogah glasbe daje šola Glasbene Maticе, ki sprejema gojence od petka, 1. septembra. Vpisovanje dnevno od 8—12 in od 15—17. Podrobnosti v pisarni Glasbene Maticе, Vegova ulica 7.

Vpisovanje v otroški vrtec pri sestrah frančiškankh Mariljnih misijonarkh v Gorjupovi ulici 17 je 2. 4. in 5. septembra.

Mesečna duhovna obnova za učitelje bo v četrtek pred prvim petkom, t. j. 31. avgusta ob 18.30 v kapeli uršulinskega samostana. Vhod pri porti. Vse učiteljice iskreno vabljenje.

božje službe udeležuje. Če brezverci ne razumejo božjih znamenj, emu mi kristjani prepričani, da je strahna vojska šiba božja zlasti za javne grehe, s katerimi svet Boga izziva, da pokaže, da je še on gospodar in da, če ga nečesto prostovoljno priznati za gospoda, se mu bodo prisiljeni uklonili. Ker morajo tudi verni ljudje z brezvernimi vred za to izzivanje pokoro delati, zato v imenu vse verne Ljubljane protestiramo zoper tako javno pohujšanje in izzivanje.

Prosimo pa vse verne ljudi, naj povsod pazijo, če se tudi drugod v nedeljo brez potrebe dela ter naj zoper to nastopijo, kakor tudi zoper vse javne grehe. Da si ljudje brez verskega čuta vse dovolijo, temu so krivi v veliki meri katoličani, ki so tako zaspani, da k vsemu molčijo in se niti pravice, ki jih imajo na dani, ne poslužijo. Samo zdihujejo nad pokvarjenim svetom, namesto da bi si pravico potskali in zlo zatirali vsaj tam, kjer je mogoče. Zato je za čisto naravno, da s hudobnimi vred tudi sami trpe!

Brezbožni komunizem se namreč ne pobija samo s puško in kanoni, niti ne samo s socialno reformo, ki je gotovo potrebna, ampak tudi s tem, da se napravi konec javnim grehom, in da se blodnji svet vrne spet nazaj k Bogu in ga prizna za Gospoda.

Tudi na Morostu je nekaj posestnikov prav pridno sušilo otavo v nedeljo ves dan. Nekaj je bilo med njimi Posavec, ki so zvečer skozi Ljubljano peljali domov polne vozove sena.

Berite knjige Slov. knjižnice!

»Zoran Mušič«

(Venezia 1944. — Edizione della »Piccola Galleria« — Presentazione di Filippo de Pisis)

V Benetkah je izšla monografija o Zoranu Mušiču, slikarju, ki pripada skupini Neodvisnih. Mušič je v zadnjem času večkrat razstavljal v mestih Trstu in Benetkah.

Ob njegovi razstavi in njegovi delavnosti v Benetkah je Filip de Pisis, znan italij. publicist, objavil monografijo, ki obsega de Pisisov uvod, daljšo razlago Mušičeve življenjske in delovne poti in v tretjem delu 23 zelo dobro uspešnih reprodukcij Mušičevih del od leta 1938 do 1944. Oprema knjige in tisk sta zelo skrbna in lepa. Iz avtobiografskega uvoda posnemamo naslednji odstavek:

»Danes je Mušič eden glavnih predstavnikov skupine Neodvisnih v Ljubljani. To je skupina umetnikov, ki se je uprila predhodnim tokovom secesionizma in akademizma. Ta skupina sledi sodobnemu pariškemu slikarstvu — od Cézannea do Matissea in Deraina — in hoče vrniti barvi točno slikarsko nalogo... to se pravi, popeljati slovensko umetnost, ki je po prejšnji vojni padla v krizo estetske vrednote, nazaj v zdrav in konstruktiven red.«

Težko pa si moremo misliti, da bi veljala doba od Cézannea do Matissea za francosko najbolj sodobno, še manj pa, da bi mogli prerajati našo umetnost vidiki in doživlja slikarjev z obeh bregov Seine.

Berite »SVET«

KULTURNI OBZORNİK

Roman iz rimske zgodovine

Nis Petersen: Opankarska ulica. Roman iz časa cesarja Marka Avrelija. Prevedel dr. Franc Bradač. Slovenščina knjižnica, št. 90—91.

Slovenčeva knjižnica se po bujni izbiri romanov in povesti očitno dviga od letnika do letnika. S trodelnim in za dve knjigi obširnim romanom Nisa Petersena Opankarska ulica je segla v rimsko zgodovino drugega stoletja po Kristusu in nam prikazala zgodbo iz življenja rimskega plemenitaša Marcela.

Njegova zgodba je prav za prav kaj preprosta. Marcel, sin odličnika Papirija, je središče vse fabule, ki se godi za vlade cesarja Marka Avrelija, znamenitega rimskega vojskovodje in filozofa. Marcel ima s sužnjem Ruto otroka Jona, a Ruta postane takoj na početku vse zgodbe žrtve materinstva, medtem ko Jonovo življenje ugetnemo spremljati do njegovega štirinajstega leta. Toda pisatelj, ki ljubi presenečenja, nam ne popisuje, kubi bi pričakovali, zgodbe novorojenega otroka, marveč postavljamo v središče očeta Marcela, da nam na njem pokaže moč krščanstva nad preživljenim poganstvom. Marcel niha v svoji ljubezni med nežno krščansko deklico Cecilijo, ki pa hoče Marcela pridobiti le za svojo novo vero v edinega Boga in se odpove kot Kristusova nevesta telesni ljubezni na zemlji, pa med poročeno Nigijevo ulico, posveteno Elinu. Opankarska ulica je v tem delu Rima pri Rabu Kanianu

središče krščanstva. Dolgo časa se ta krščanska celica kar lepo in mirno razvija v sicer še vedno skoraj popolnoma poganskem Rimu. Toda kmalu si poganski Rim zopet začuti senzacijo in preganjanja kristjanov, ki so nasproh imeli pod cesarjem Markom Avrelijem še precejšen mir. Ker ni bilo očitnih vzrokov za nastop proti kristjanom, je moral najti Rim pač kakor pretežno, četudi malenkostno. In našel jo je v tem, da je poginil »morda najboljši jezdnj konj Tič. K temu pristopijo tudi še nekatere nesreče, ki so zadele Rim, kakor vojska in kuga. In sedaj je bila meja pričakovanja in nestrpnosti polna: Rim je hoče nočes moral nastopiti proti povzročiteljem — seveda kristjanom. Amahij in Marcelov oče Papirij sta se dvignila proti kristjanom — prav v Opankarski ulici in s svojo tajno policijo sta zajela s kristjani vred tudi — Marcela, ki je bil bolj slučajno navzočen pri daritvi kristjanov. Na poziv policije se ni hotel umakniti ali kako drugače izgovoriti, da je samo slučajno zašel mednje. In tudi poznejšemu prigovarjanju svojega očeta se ne ukloni, tak vpliv je imela nanj plemenita in čista Cecilija. In tako je bil tudi Marcel obsojen v izgnanstvo, toda na poti iz Rima je pri nekem neredu vojak pobil na tla — in Marcel je postal mučenik iz ljubezni do Cecilije, ki je tako zmaga la nad Elinu.

Toda motil bi se, kdor bi mislil, da je pisatelj šlo samo za fabuliranje zgodbe iz časov preganjanja kristja-

nov. Saj je omenjena zgodba komajda zaznavna v romanu. Pisatelj je šlo za vse več: prikazati je hotel bujno kulturno podobo iz časov, ko je tonilo rimsko poganstvo v zgodovino in pozabo. In reči moremo, da se mu je namen popolnoma posrečil. Kajti v romanu se prepletajo vse mogoče sekte od poganskih mimo židovskih do krščanskih; predstavniki vseh filozofij najdemo v njem: epikurejce in cinike, prave kristjane in mnogotere njihove sekte, ki so se že začele razvijati v milijonskem mestu, najraznovrstnejše prerokbe in praznovrsta so izvrstno upodobljene. Pa opisi svetišč in domaćih poganskih bogov, veselje in praznikov, posebno saturnali, triumfi in vojaške slavnosti in organizacije, spoštovanje in malikovanje cesarja pa tudi njega zaničevanje, vse se že meša v zmedenih glavah rimskih meščanov, ki so bili siti vsega in na pravi poti do propada.

Med te podobe civilizacijskega življenja pa so spretno vpletene podobe posameznih oseb, posebno bujnih tipov iz Opankarske ulice v Rimu. Tu imate celo galerijo predmetnih tipov, mešan iz višjih in najnižjih slojev sodobnega Rima, bogatih in revnih, vernih in nevernih, gospodarjev in sužnjev, a vse že podano s precejšnjo ostjo proti cesarju in višjim, tedaj precej socialno tendenčno pobarvano podoba Rima iz drugega stoletja po Kristusu.

Kakor je tedaj slikovita ta podoba sama, tako je slikovit in bujni zgodbi popolnoma ustrežajoč slog v romanu: ves je prenasiten z najrazličnejšimi pregovori in reki, ves je poln afornizmov, vseskozi je duhovit in kar zbad-

ljiv, saj mimo kristjanov v zgodbi prevladujejo ciniki, ki jih je bil Rim tiste časa v resnici ves prepoln. Vendar pa delo ni popolnoma realistična podoba, marveč nekoliko prirejano po pisateljevi osebni zamisli, kajti prepogosto je duhovitost preprostega človeka le preveč enaka zrelemu pogledu izobraženca. Ali toliko pa je roman stvarna podoba tistih časov in toliko je znal pisatelj zakriti tendenco, da jo je jasneje izpovedal šele na zadnji strani, ko pravi o zmagi krščanstva nad poganstvom: »Urban je dvignil roke proti vzhajajočemu soncu in se zahvaljeval Bogu za te bogate ubože, ki bodo živeli po smrti in postali goreči mutci, za te žive junake, ki bodo vsa ponižanja in vse poraze venčali z neminljivo zmago, za te desetisoče sužnjev in oproščencev, za te zaničevance, ki so znali tako slabo živeti, a imajo moč, tako kraljevsko umreti, za te potoke solz, ki so bile prelite, da bi prečistile poslednje ugašajoče smehljaje, za to veliko belo množico!«

Prevod prof. dr. Franca Bradača je lep in gladko tekoč, le nekaj pomanjkljivosti v izrazoslovju in stavkoslovju bi omenil: je hodila k počitku (str. 24) nam. počivat, ima nalog (str. 41) nam. nalogo, neodoljiva sila (str. 235) nam. nepremagljiva, latinizem »Rimljani, ko so se že dolgo let zbirali...« (str. 356) in še kaj malega. Ker je delo v Slovenščini knjižnici namenjeno v branje najširšim slojem našega naroda, je prav, da je prevajalec dodal na koncu romana Pojasnila o rimskem denarju, o cesarjih, bogovih, zgodovinskih in mitoloških osebah in stvareh ter prevedel mnogo latinskih izrazov iz romana.

F. J.

Kaj je novega pri naših sosedih?

Spodnje Stajerskega

Zlato poroko sta v Mariboru obhajala to nedeljo zakonca Franc in Alojzija Povoden.

Kuhinja za železniške uslužbence so nedavno odprli v Dobovi pri Brezicah in sicer na območju postaji med Hrvaško in Nemčijo. Omenjena kuhinja, ki je preprosto opremljena, a nadvse snažna, nujna železniškemu osebju v Dobovi in vsem drugim železničarjem, kakor tudi članom obmojne policije in carine, jako udoben oddih in počitek v njih naporom službovanju.

Počitniška potovanja za zdaj ustavljena. Zaradi raznih prevozov poljskih pri delov so v Nemčiji ustavili vsakršna potovanja ljudi, ki so na počitnicah, in sicer z dnem 28. avgusta popolnoma. Vozovnice, ki so si jih bili ljudje že priskrbeli, ostanejo do nadaljnjega še veljavne.

Umrli je v Mariboru bivši trgovec, pekovski mojster in hišni posestnik Ferdinand Hastinger starejši. — Na Siemenu pri Selnici ob Dravi pa je umrl na pljučnici dolgoletni prejšnji župan in veleposelnik Ura Urbas, p. d. Zudar. Urbasi so uživali na Kozjaku velik ugled kot zgovorni, pošteni in domoljubni ljudje. To nam je bil star »jagerski« rod, poln živahnosti, zdravih šal in čista socialne pravičnosti. Urbas zapušta številni zarod. Naj mu bo ljubljena kozjaška zemljica, lahka!

Mariborsko gasilsko okrožje vodi spet znani vinotrižec Hans Volter iz Košakov. Njegova glavna pomočnika sta dr. Hans Schmider in Felix Krainz iz Pesnice. Centrala je še vedno na Koroški cesti 12. Opravo so sedaj zelo modernizirali in slabo navlaklo slovečno odstranili. Novo

je pri mariborski gasilski četli: organizacija pomožne ženske gasilske in samarijanske službe. Rezultati so po splošni sodbi zelo zadovoljivi.

Ljutomerski župan in krajevni skupinski vodja J. Herndl je svoj hotel moderniziral ter preuredil za tujski promet. Pridobil si je tudi kot lastnino elovite vinograde na Strmcu in v Zelenih vratih.

Na karelijskem bojišču je padel stajerski rojak, maturant, narednik Erich Kern, ki so ga pokopali na Finskem.

Zbiranje mleka v mariborski okolici je organizirano po centralnem prehranjevalnem uradu. V vsaki občini in celo v vsaki vasi so posebni mlekarji zaupniki, ki imajo strogo predpisano nalogo, da morajo iz svojega delokroga ob točno določen uri vsak dan zjutraj spraviti najmanj predpisano količino mleka na določeni kraj, kjer čaka zbiralno motorno vozilo. Lastnik krav — bodisi kmet, vinčar ali najemnik — ki ne odda predpisano količino mleka, ali pa pripelje nesnažno oz. zvođenjeno mleko, je strogo kaznovan z visoko denarno globo in zaporom. Centralna mlekarna v Mariboru je v bivši Bernhardovi mlekarni pred glavnim kolodvorom.

Nesreče. 28-letni Ivan Kokalj iz Koroške, okraj Maribor, je tako nesrečno padel, da si je poškodoval levo nogo, a 59-letna Jožeta Straus iz Pesnice pa se je pri žetvi urezala v levo roko. — Zakonca Anton in Ana Navrenčič iz Pesnice pa sta zaužila pokvarjeno meso in si zastrupila želodec. Vsi ponesrečenci se zdravijo v mariborski bolnišnici.

Vsakdanja Ljubljana po kronistovih zapiskih

Nepredvidni in brezobzirni kolesarji

Ni dneva, da ne bi kronika lahko znanomala kakšnega kolesarskega karambola in kake kolesarske nesreče. Navadno se primeri, da žrtve kolesarskih nesreč niso bile deležne hujših telesnih poškodb, da so dobile le kake lahke praske in neznatne poškodbe. Zadnji čas pa so bile tri hujše nesreče. Proti nepredvidnim in brezobzirnim kolesarjem, ki so zakrivila nesreče, so uvedene kazenske poizvedbe. V Podmiljskovi ulici za Bežigradom je neki brezvesten kolesar podrl na cesti 15 letno dijakinjo Albino Zabukovecovo, ki si je pri tem zlomila levo roko. V Mostah je prav tako neki kolesar na veliki cesti povozil 3-letnega delavčevega sina Milana Mačka. Hermina Pirčeva, 11-letna dijakinja je dobila težje poškodbe na levi nogi, ko jo je neznan kolesar povozil na cesti. Kolesarji bodo prijavljeni sodišču.

Cele tone premoaga je prodajal

Pri policiji dobro znanomani železniški tat, 36-letni France Grčar je v zadnjem času ljudem prodajal kar cele tone premoaga, dasi ni bil v to od oblasti pooblaščen in dasi ni imel nikjer skladišča za premoag. Mnogo ljudi je za znatne zneske opeharili, kajti vsak se skuša prekrbeti za zimo s potrebnim kurivom. Grčar je bil aretiran in izročen sodišču.

Nove tatvine koles

Po zapiskih policijske kronike je bilo v avgustu kot druge mesece izvršenih veliko tatvin motornih in ženskih koles v skupni vrednosti okoli 150.000 lir. Policijska kronika navaja, da so bila v zadnjem času od 21. avgusta naprej ukradena naslednja kolesa:

Z dvorišča topniške vojašnice je bilo 21. t. m. Lovru Kavčniku ukradeno moško kolo Zenith, vredno 4000 lir s tov. številko 554.648. — Isti dan je bilo izpred Mrakove gostilne na Rimske cesti odpeljano Leopoldu Smrkoluju 16.000 lir vredno kolo Adler s tov. številko 15.562. — Naslednji dan sta bili prav tako ukradeni dve moški kolesi. Iz veže Delavske zbornice na Miklošičevi cesti je nekdo odpeljal moško kolo Burmus, vredno 8.000 lir, ki je bilo lasti Ivana Navinška. — Iz hiše št. 13 na Miklošičevi cesti je nekdo ukradel kolo Puch, vredno 8.000 lir. Kolo je bilo lasti Janeza Kačarja. — Seliskarju Franu je bilo s hodnika šole na Šmartinski cesti odpeljano 6.000 lir vredno moško kolo.

Na policiji zaplenjena kolesa

Na policijski upravi hranijo več koles, ki so bila zaplenjena. Na policijski stražnici na Brezovici se nahajajo kolo znamke Bianchi s tov. številko 955.755. — Zaplenjeno je bilo črno pleskano žensko kolo Victoria s tov. številko 1.202.406. — Zaplenjeno je bilo dalje moško kolo. Obroči znamke Zerkal, balanca Kavčičeva. Zaplenjeno je bilo dalje žensko kolo znamke Bianchi s tov. številko 16.295.

Prav draga jajčka

Pred sodnika-podrednika v dvorani št. 79 je stopil srednjeveški mož Rudolf, po poklicu kovač. Sodniku je nekako prostodušno in skesano povedal: »Priznam, da sem ukradel dva jajčka. Maščevati sem se hotel nad žensko. Jezen sem bil na Pepco Kotarjevo, pa sem ji v pijanosti ukradel dva jajčka. Prodaj sem enega Lasanu, drugega Hrenovi.« Tako je pripovedoval kovač Rudolf. Oba kupca sta mu dala denar, prvi 300, druga 160 lir. Kupca pa sta morala pozneje, ko je bila tatvina kaj hitro odkrita, povrniti še lastnici 600 lir za oba jajčka. Kovač Rudolf, ki je drugače zapisan v sodnih analih kot pretepač, je bil obsojen zaradi tatvine dveh jajcev na 4 mesece strogega zapor.

Aretiran prekupčevalec zlatnine

Med kriminalnimi tipi, zlasti vlomilci in tatovi, uživa poseben sloves komaj 22-letni France Merjasec, ki je od njih prekupčeval razno nakradeno blago. Od držnega vlomilca M. Adlešiča je pred dnevi kupil mnogo zlatnine, dalje razne mesne in mlečne konzerve za sramotno nizko ceno 2400 lir, ko je prodano mu blago predstavljalo pravo vrednost okoli 41.000 lir. Merjasec je bil že večkrat sodno kaznovan zaradi nakupa ukradenega blaga. Bil je sedaj izročen okrožnemu sodišču.

Iz zemljiške knjige

Vse zemljiške knjige onih dolenjskih okrajnih sodišč, ki jih sedaj hrani in varuje ljubljansko okrajno sodišče, se sedaj nahajajo v nekdanji veliki porotni dvorani. Tam so na vpogled interesiranim strankam. Ljubljanski zemljiškookrajni urad je v zadnjih mesecih zaznamoval že mnogo zemljiško knjižnihih transakcij v teh knjigah, zlasti je zaznamoval nekatere prenose lastninske pravice in vknjižbe posojil, odnosno izbrise dolgov.

Skrb za nego zob spodnještajerske mladine. Po natebdi državnega zdravstvenega vodje v zvezi s poveljem drž. vodje mladine se je začelo splošno zdravljenje zob vse moške mladine, ki še ni godna za vojno službovanje. V teh dneh so s tem zdravljenjem začeli tudi na Sp. Stajerskem, in sicer na stroške socialnega zavarovanja Sp. Stajerske.

Odklivanje spodnještaj. bramborca. Iz krajeve skupine Pesnica pri Mariboru je bil korporal Aleksander Weinberger odklivan za zasluznim križcem 2. r. z meči.

V Guštanju pri Mariboru je umrl delovni mojster Aleš Drvodol in je bil pokopan na odtodnem pokopališču.

Iz Hrvaške

Zaprisega novega zagrebškega župana. Poročali smo že, da je bil ravnatelj zavarovalne družbe Ruznice Adriatica Evgen Starešinič imenovan za zagrebškega župana. Nov zagrebški župan je prejšnje dni položil prisego pred Polglavnikom ter je takoj nato prevzel županske posle na mestni občini. Istočasno je bil zaprišen tudi novimenovalni podžupan Franjo Mokovič.

Otroško zavetišče. V Ozlju pripravljajo novo otroško zavetišče. V njem bo lahko dobilo stanovanje in vso oskrbo 300 begunskih otrok.

Imenovanje. Poglavljenik dr. Pavelič je imenoval dosedanjega zagrebškega podžupana Karla Dinterja za izrednega državnega svetnika.

Huda kazen za verižnike. Hrvaška gosposarska policija je prišla in kaznovala 12 trgovcev, ki so uganjali verižništvo ter se pečali s črno borzo. Vsi trgovci so bili kaznovani z denarno kaznijo v višini 500.000 do 5 milijonov kun in z zaporno kaznijo od 14 dni do šest mesecev. Zaradi podkupovanja so bili odpušteni iz državne službe tudi trije uslužbenci gosposarske policije ter poslani v delovno taborišče.

Iz Srbije

General Nedić na pogrebu kapetana Banja. Prejšnjo nedeljo so v Beogradu pokopali poveljnika Boljeveca in poveljnika tamonjskega oddelka Srbske države straže kapetana Milenka Banja. Pogreba se je udeležil tudi srbski ministrski predsednik general Nedić. Od padlega junaka se je pred odprtjem grobov poslovil poveljnik Srbske državne straže general Bora Jonić.

Veliko narodno zborovanje v Valjevu. V Valjevu je bilo zadnje dni veliko narodno zborovanje, na katerem je govoril srbski minister za poljedelstvo inž. Radoslav Veselinović. V svojem govoru je 5000 navzočih poslušalcev opozarjal na resnost sedanjih dni ter na potrebno skupno borbo proti komunističnemu sovražniku. Poudarjal je, da je bilo dosedaj pobitih že en milijon Srbov, ki jih imajo na vesti komunistični tollovari in ostali srbski sovražniki. Svoja izvajanja je zaključil z ugotovitvijo, da obstojata sedaj v Srbiji samo dve fronti in to srbska nacionalistična fronta na eni strani in komunistična fronta na drugi strani. Sredine ni in je tudi biti ne sme. Sredine ne morejo več sedeti na dveh stolčkih. Sedaj je nastopil trenutek, ko se morajo izjaviti tudi oni, pa četudi se skrivajo v mišjih luknjah. Glede bodoče srbske državne ureditve je minister izjavil, da bo Srbija zdrava kmečka zadržna država, ki bo ustvarila enotno srbsko nacionalno fronto. Ta Srbija bo krščanska, zadržna in socialna.

Imenovanje novega okrožnega načelnika. Za novega okrožnega načelnika za požarevsko okrožje je imenovan Miodrag Radonjić, dosedanj. pomočnik okrožnega načelnika istotam.

Ne pozabite kupiti za svojo družinsko knjižnico prvega dela obsežnega romana

Handel Mazzetti: »ŠTEFANA«

ki je pravkar izšel v »Slovenčev knjižnici«. Roman je biser iz katol. zgodovinskega dogajanja v začetku 17. stoletja. Borba za katoliško doslednost razbija ljubezen ponosnega plemiča Händla do preproste Stefanje. Izredno napeti zapletki bralca neprestano privlačujejo. Knjige ne boste odložili prej, dokler je ne boste prebrali do konca. — Dobite jo po vseh knjigarnah in trafikah.

»Oddajniško skupina Jadranske primorje« RADIO LJUBLJANA

Dnevni spored za 30. avgust:

7 Poročila v nemščini — 7.10 Jutranji pozdrav, vmes 7.30 Poročila v slovenščini — 9 Poročila v nemščini — 12 Prenos osrednjega nemškega sporeda, vmes 12.30 Poročila v nemščini in slovenščini, napoved sporeda — 14 Poročila v nemščini — 14.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Vankemu nekaj — 17 Poročila v nemščini in slovenščini — 17.15 Otroška ura: Dedek vedek kramljuje — 17.45 Obisk pri nemškem gorjancu — 18.30 Igračkanje — 19 Slovenske napovedi poje tercet sestor Finkovih — 19.30 Poročila v slovenščini — 19.45 Razgled — 20 Poročila v nemščini — 20.15 Koncert komornega dua: A. Trost, klavir, J. Slajs, violina — 21 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Pisana ura — 22 Poročila v nemščini, napoved sporeda — 23.15 Prenos osrednjega nemškega sporeda: Prijetni spomini — 23 Prenos osrednjega nemškega sporeda.

Bibliofilska tombola ZP

Jutri, v sredo, 30. avgusta bomo pričeli deliti vse dobitke.

Vsi dobitniki tombolskih dobitkov bodo v četrtek ob 4. uri zbrali za dodatne dobitke v lokalni tomboli v Gradišču. Vsak naj pri dvigu katerega koli dobitka predloži tombolsko tablico. V četrtek popoldne zaradi zbiranja ne bomo izdajali drugih dobitkov kot le tombole.

Dobitke dvigajte med uradnimi urami od 8—12 in 16—18. V teh urah so sodelniki Zbornika ZP na razpolago dolžnosni izvidi, ki jih prejmete brezplačno.

Z informacijami glede nakupa knjig, ki jih je založila ZP vam postrežemo v tombolskem lokalni v Gradišču 4.

MALI OGLASI

Službe dolo

Gospod. POMOČNICO ki zna tudi kuhati sprejemamo takoj. Rimski trg 8/L, levo, (b)

Poizvedbe

IZGUBILI STA SE 2 krompirjevi karti. Pošten najditelj naj ju vrne proti nagradi na naslov: Krej Jan, Marija, Pavšičeva 16, Ljubljana.

Kupimo

GLOBOK VOZICEK lep, kupim takoj. — Ponudbe na upravo »Slovenec« pod št. 7644. (k)

POZORI

Kupujem vrste in vse tekatne odpadke ter plačam po najvišji ceni. GREBENC Alojzij, Galusova nabrežje 36, Ljubljana. (k)

Citajte knjige

»Slovenčeve knjižnice« ki vam nudijo mnogo zanimivega.

Kolesa

KOLESA stara, tudi neuporabna, brez gum, ženska in muška, ponudite trdnosti Heršič, Ljubljana, Rimska c. 13.

Živali

KRAVO vzamem v rejo. Selan, Dobrunje 43. (j)

Prodamo

MOSKI KOŽUH kratak in moško sukno za srednje postavo prodam. Ponudbe na upravo »Slovenec« pod št. 19. 7648. (l)

PEGE IN LISAJ

vam zanesljivo odstavim »ALBA« krema DROGERIJA KANC, Zidovska ulica 1. (l)

PRODAMO

radio aparat »Orion«, 3 cevn, odlične kakovosti, moško sportno kolo, francoski sistem, lepe izdelave, kot nov, damsko kolo, otroški globok vozicek, leseno otroško postelico, mize in stolice iz mehkega lesa, preprosto dvokirno omaro, rahljene tapetirane fotelje in stole, velik kovec, toaletno mizico z ogledalom, stensko uro kuckavico, nekaj rjuh prvotno ohranjenih in par manjših preprog, ročno delo. Cena ugodna. Naslov pove upravo »Slovenec« 7642. (l)

»SVET«

MRČES IN GOLAZEN uši, stenice, bolhe, ščurke, molje, miši, podgane, voluharje in bramarje zanesljivo pokončate s strupom, ki ga dobite v drogeriji KANC, Zidovska 1.

KINO »UNION«

Mogočna filmaka umetelna o genialnem državniku, »železnem« kancelarju, ustavitelju družega Reicha

»Bismarck«

Iz razsepljene alabotne »Nemške svete« je po njegovih sposobnostih in nevenerljivosti zaslugi velika Velika Nemčija. Paul Hartmann, Friedrich Kayssler, Maria Koppenhöfer, Werner Hinz, Rudi Hellberg, Käthe Haack, Lil Dagover, Karl Schönböck. — Zaradi dolžine filma

Predstave ob 16.30 in 19.

KINO »SLOGA«

Heinrich George v zabavnem filmu — polnem ljubezni, vina in nebeskih razmer v Polarskem tleh

»Obesite ga«

Sodelujejo: Gustav Kauth, Jakob Tiedtke, Maria Landrock, Charlotte Wittbauer itd.

PREDSTAVE ob 16 in 19.

KINO »MATICA«

Velezabavna kmečka burka z JOEM STOECKELOM v glavni vlogi

»Nedolžna grešnica«

PREDSTAVE ob 16 in 19.

Marija Jerovšek

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo, dne 30. t. m., ob 3 popoldne, z Zal, kapele sv. Jožefa na pokopališču k sv. Križu.

Ljubljana, Württemberg, Dunaj, dne 29. avgusta 1944.

Globoko žalujemo: Janez, sin; Pepeca, Lojzka, Ančka, hčera ter ostalo sorodstvo.

Gregoršanec Alojzij

trgovski vajenec

K večnemu počitku smo ga položili v ponedeljek, dne 28. avgusta 1944, v skupni grob na Vrhniki.

Natzeweiler, Hannover, 28. avg. 1944. Ljubljana, Krško, Göttingen, Neisse.

Globoko žalujemo: Anton, oče, Frančiška, mati, Tonček, Ivan, Vinko, bratje, Terezija, Marija, Ivanka, Fani, sestre; Korček Slavko, svak; Zupančič Terezija, svakinja, in ostalo sorodstvo

Ivana Meden

roj. Hrovatin

in sestra

Tončka

K večnemu počitku smo jo položili poleg našega rajnega ata na pokopališču v Begunje pri Cerklju.

Borovnica, dne 30. avgusta 1944.

Nesrečni otroci: Tone, Ivan, Lojze, Viktor, Ivanka, Angeleca.

ŽOGA SREČE

»Moj Bog! Kakšen grozen lopov!« je vzklil Mayer. »Vse od tistega trenutka, ko mi je povzročil tisto podlo izsiljevanje, sem vedel, da je to človek, ki se ga je treba ogibati; ampak to je zločin! Kako dolgo pa vam je to že znano, Beck?«

»Že nekaj časa sem ga imel na sumu, gospod Mayer, vendar nisem nastopil, ker sem hotel imeti v rokah vsak, še tako majhen dokaz, ki sem ga le mogel dobiti, in pri tej priliki naj vam pojasnim, gospod Mayer, in tudi tebi, Anton, zakaj sem vaju tako prosil, da se ne prenaaglite. Naj vzamem najprej vaše zado, gospod Mayer. Spominjalo se boste, da sem vam rekel, ako najdem dovolj dokazil, da ga lahko sodnijsko zasledujem, potem ko pregledam vse investicije, ki jih je Danijel Bruck namenaval narediti za vas, da sem res namenaval to storiti. Že samo dejstvo, da me je Bruck toliko časa s svojimi izgovori vodil za nos, je zadostno dokazilo. Mislim, da se mu je čudno zdelo,

kato to, da nisem vložil tožbo zoper njega, saj je moral vedeti, da bi ga že samo zaradi tega lahko spravil v ječo. Namenoma sem se zdržal, gospod Mayer, zavoljo Antona, in upam, da boste rekli, da sem prav ravnal. Hotel sem ustvariti neizpodbiten primer zoper Brucka, in vsak nastop, ki bi se bil zgodil prej, kakor sem jaz jutri nameraval nastopiti...«

»Jutri?« je vprašal novi državni poslanec za zapadni del mesta. »Vi mislite, da sem nocoj nastopil, gospod Mayer, ne, nocoj je nastopil Anton. Slučajno je s tem nocojšnjim nastopom rešil meni življenje. Toda — ko je videl začuden obraz vsaj dveh svojih poslušalcev, je pristavil: »Znova sem prehitel svojo zgodbo.«

»To pot je bila moja krivda, Beck,« je rekel Mayer. »Obljubljam, da se ne bom več tako pregrešil. Pripovedujte svojo čudovito zgodbo dalje. Za Boga! Šli si se kakor zgodba iz knjige! Mislim, da ste prav pametno ravnali, in spoštujem vašo uvidevnost!«

Beck se je priklonil v odgovor na tako priznanje, nato pa se je obrnil proti Antonu. »Ti mi moraš tudi odpustiti, Anton, je rekel. »Že mnogo tednov mi je na jeziku drhtelo sporočilo, da ei dedič velikega premoženja, da ti ni treba več delati ali igrati nogomet, da bi se preživljal. Posebno težko mi je bilo molčati, gospodična Mina,« je nadaljeval Beck obrnivši se k dekletu, »ko je nekada dne Anton prišel ves pobit k meni in mi rekel, da je po njegovih mislih edino častno, da vas odveže vaše besede, ker nima nobenega upanja, da bi kdaj imel toliko imetja, da bi se z vami poročil. Priznam, da mi je bilo takrat zelo hudo. Toda poslednja bistveno važna vest, veste, postava se zmeraj počasi giblje — je šele davi dospela iz Avstralije, in ne samo to, želel sem, da vas prav posebno presenetim. Želel sem, da bi bil to poročni dar za vaju, čeprav bi jaz seveda nekaj primaknil.«

Anton je odgovoril Beckovemu nametljanju s tem, da mu je dal roko.

»Saj sem vedel, da se nekaj kuha,« je rekel, »in med nami povedano, mene je silno mikalo, da bi bil sam nastopil, kar se tiče Bruckov. Toda zmeraj sem dejal, da vi najboljšo veste in da sem neznanosno srečen, da imam tovariša, tovariša, ki je obenem tudi imeniten odvetnik, za katerega sem vedel, da se nanj lahko popolnoma

zanesem. Resnica pa je, da vem to ali večino tega, že več ur.«

»Ti veš? Kako to?« je vzklil Beck.

»Danes popoldne sem dobil v pisarno zavoj, ki je bil naslovljen name in je imel poštni žig Melbourne. Ko sem ga odprl, je bila v njem srebrnina, ki je bila last mojega strica, katere je on izročil neki melbourneški odvetniški trdnici v varstvo, brez dvoma tisti, ki ste mi jo tako obupno prikrivali. V priloženem pismu mi pišejo, da mi sedaj pošljejo te stvari ker je moj rajni stric v svoji oporoki zapustil vse svoje imetje meni.«

»Sedaj so bili že bolj poučeni o pravem značaju Danijela Brucka, kakor vidite. Jaz sem jih poučil!« — je rekel Beck.

»To pojasnjuje vso skrivnost. Ampak lahko si mislite, kako sem bil razburjen. Toda stvar je bila zame preveč, pa sem sklenil, da počakam, dokler ne prideš nazaj v pisarno. Čakal sem vse dopoldne, toda ni te bilo. Oglasil sem se na tvojem stanovanju, toda hišnik mi je rekel, da te ni videl, odkar si zjutraj odšel od doma, in da ne ve, kdaj prideš domov.«

Bil sem na poti v stanovanje, ko mi je šinila v glavo misel, da bi se oglasil pri gospodu Gerberju, kamor sem vedel, da si danes žel. Zopet sem odšel

praznih rok, toda neki stražnik, ki ga poznam, mi je povedal, da je bil šlišal, da te je bil Danijel Bruck povabil k sebi na čaj in tudi videl, da si stopil v njegov avto. To me je vznemirilo. Čeprav sem zaupal vate, da boš pazil nase, sem se vendarle bal, da ne bi bil tisti moj lopovski stric imel kakšnega podlega naklepa in te hotel odstraniti, pa sem skočil v taksi in se pripeljal sem. Naročil sem šoferju, naj me počaka — in tako bom moral ves ta čas plačati. Uničen bom!«

»Upam, da bomo iz vse polomije dovolj rešili, da boš lahko plačal tisti taksi, Anton!« se je nasmehnil Beck. »toda kako si našel sobo, v kateri sem jaz bil?«

»Ni moja zasluga, da sem jo našel. Srečo sem imel, to je vse. Kakor sem zunaj pri Gerberju našel tovariša, tako sem ga tudi tu, ko sem stopal po dovoznici poti. Bilo je neko dekle, služabnica v tej hiši — mimogrede rečeno — Beck, pogledati moramo, kako je z njo! Pustil sem jo zunaj pod oknom, kjer je želela v senci zida, in njeni živci so bili v strašnem stanju. Nisem utegnil, da bi zvedel vse od nje, — ampak nekako je zvedela, da te hočeta Brucka umoriti. Vsaj tega se je bala. No, vprašal pa sem jo, katera je bila tista soba. Peljala me je okrog hiše v ozadje, in tam sem si vse ogledal.